

ek

g nem nagy öröm-

szími király titká-
gignökség tudósító-
ég nem mondott le
meghagyja a király-
akkor nem is fog
egyelőre cranleghi

nt a szími hadse-
t Angliába, hogy
mondása visszavoná-
vó uralkodót helyet-
adozik, hogy az el-
mánya között kikü-

porei jelentés sze-
ostromállapot miatt
nik ott. Ugy látszik,
arra oszlott és ezek-
A kormány ugy
s utján megkérdözi
ást illető királyi

és szerint a király
sajnálatot kellett
épszavazást nem a
y kívánja. Ha a
na hozzá, akkor
et egyébként telje-

poréba érkezett üz-
apok tudósítóinak,
lanság látható jelei
s szó volt, hogy a
ülögépen Angliába
t lemondásáról le-
k erről a kilátás-
permanens minisz-
nem jutott el sem-

helyettese
met meg-
sürgeti

ess, a Führer he-
ten nyilatkozott
k és kijelentette,
tját egy francia-
n szükségessége-
gy az egyezmény

k Cseh-
egy orosz
átékosait

A tegnapi nem-
kommunisták Kas-
Huszonyolc kom-
akik között van
szabadlára he-
Csenszlovákiában
10 tagját is, aki-
ból.

zionizmusról
kérdésről

29. Leon Jucu-
szervezetek fő-
tartózkodik nyi-
a revizióról és a
ótt a következő-

ak az elvnek,
nem lehet örök
követelményeinek
adhatom el a ren-
formájában,
képezi. Tökéletes
sem lehet létre-
lőbbet kétlelem,
nem látok semmi-
akik agítálnak a

az a megváltoz-
milyen kisebbség,
n, meg kell talá-
ogy pontosabban
kisebbség egy
jogokat kell él-

rat

Taxa postala
plátó in num.
No. 224713/929.

Szerkesztőség

10. Telefon: 9-77. EN
Havonta 110, negyed
évre 600, egészévre
földre: Havonta 2,
földre 12, egészévre
defések díjazás sz
KELET" az erdélyi
dóság egyetlen politikai napilapja.
Cikkeink utánnomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

Dl Rámásetter Róbert

Disztér 2., I. em.

BUDAPEST

ZSIDO POLITIKAI NAPILAP

Bérmertelen
leveleket nem
fogadunk el.
— Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marlon
Ernő. Felelős szerkesztő János
Ferenc. Bucuresti szerkesztő Ili-
szegi Ernő, Strada Matei Milo 5.
Szerda, 1934. okt. 31.
5695. ÉV. XVII. ÉVF.
CHESVAN22. 243. SZÁM.

VILAG TÜKRÉ

Léteznek-e árjak?

Albert Grimm: Gibt es Arier?
Az Europäischer Merkur kiadása, Párizs

A német törvényhozás két táborra bontja Németország lakosságát: árjakra és nem árjakra. Hogy kik a nemárjak a hitleri szóhasználat szerint, ezt már alaposan tudjuk. Mindenki, akinek a nagyapja, vagy a nagyanyja zsidó volt. Ezekre az ugynevezett nemárjakra nem érvényes többé a német alkotmánynak az az alapelve, amely minden polgár egyenlőségét és egyenjogúságát biztosítja. Jogaik most már csak az árjaknak vannak. A nemárjak megtört és agyongyórtott idegenek.

Es kik az árjak? Természetesen mindegyiket a németek. De... a japánok is árjak. A magyarok meg a finnek is. Pontosabban: mindenki árja, ha mindjárt sárga vagy fekete, vagy akár vörösbőrű is, — ha a politika úgy kívánja. A magyarok árjakká magasztosítása például a hivatalos indoklás szerint annak alapján történt, hogy — a németek iránt barátságos érzülettel viseltetnek. Szóval mindenki árja, aki nem-zsidó. Bár viszont a zsidók barátságos érzülete a németek, vagy éppenséggel a német kultúra iránt a hitleri korszak előtt nem volt kétséges... Tehát? Tehát, a logika a kutba esett. Am a német állam himnuszokat zengedez a fajkutatás tudományáról. Hogy mennyire tudomány s mennyire népbolondító — maszlag, ami az anthropológia örve alatt Németországban manapság összeíródik, — más lapra tartozik. De annyi bizony, hogy az egyetemi katedrákról és a tudományosság látszatára törekvő könyvekben hirdették valamelyik lévén, meg teheti magát olyan könnyedén túl, a logikai törvényeken, mint Hitler és vidéke.

Albert Grimm röpirata éppen ezt vizsgálja: Hogyan férnek össze a harmadik birodalom fajpolitikája és az amit a harmadik birodalom által portált faji tudomány, mindegyiket annak papája, dr Hans F. K. Günther egyetemi tanár, a fajról a náci politika alapjáról hirdet? Mondjuk ki mindjárt az elején: Grimm vizsgálódásai megmutatják, hogy sehogysem férnek össze. A tudomány szerint, már mint a Günther-féle ugynevezett tudomány szerint is a németek egy-oly kevéssé árjak, mint a zsidók. Illetve a zsidók még inkább árjak, mint a németek. Illetve nincsenek egyáltalán árjak Günther szerint... De ne vágjunk elbe az eredményeknek. Haladjunk szépen sorjában a Grimm szellemes kis írásának nyomán.

A német törvények, amikor az árja terminust technicust alkalmazták, a tudomány 50 év előtti rég túlhaladott álláspontjára zuhanak vissza. Ötven év előtt ugyanis így neveztek tévedésből az indogermánokat. Árjaknak. Ami indul nemest jelent. Az árjak a nemes fajtájuk lennének. A nem-árjak viszont a nemtelenek. Indogermán faj azonban nincs, csak indogermán nyelvcsalád, melynek földrajzilag az ind az egyik véglete és a germán a másik. Közülük — az indek és a germánok között — litvánok és szlávok görögök, román népek és kelták élnek. Valamennyien egy nyelvcsalád tagjai. De nem egy fajtájú népek. Mert a nyelvnek semmi köze a fajisággal. Amerika négerjei angolul beszélnek, az indiánok Mexikóban spanyolul, a zsidók nagyon sok országban jiddisül, fajilag azonban mégsem indogermánok.

A hitlerizmus nagyot botlott, állapítja meg Grimm, amikor a fajiság álláspontjára helyezkedett és a tudományt hivta fel maga mellé tanúként. Okosabb lett volna megmaradnia a régi jó öreg vérvádnál... Még a hivatalos fajtudomány sem állíthatja ki ugyanis Hitler számára a bizonyítványt hogy árja faj, vagy germán faj létezne. Sőt — Uram bocsáss! — egyenesen azt hirdeti, hogy a német nép faji összetétele erősebben elült az európai fajtipustól, mint a zsidóké. Günther az 50 ezer példányban közkézen forgó „Rassenkunde des deutschen Volkes“ című munkájában világosan megmondja mindezt, de úgy látszik, mégsem volt képes a Führerjének fejébe verni: „A népies feltételezés a nemlétező semita fajjal szembeállítja az „árjak“ szintén nem létező „fajtáját“.

A német kormány támogatja az osztrák monarchista törekvéseket és így akarja elérni az Anschlusst

A párizsi lapok szerint Magyarország is be akarják vonni az Anschluszba. Jugoszlávia bizalmatlan Schuschnigg-kormányára iránt

Genf, október 30. Irányadó körökből szerzett információk szerint Belgrádban bizalmatlansággal viseltetnek az osztrák Schuschnigg-kormány iránt. Attól tartanak, hogy a Habsburgok visszatérése után még nőnek az Anschlus esélyei s Németország kiterjeszteni kezét Magyarországra is.

Párizs, október 30. A Temps hosszabb cikkben foglalkozik azzal a hírrel, hogy a Schuschnigg-kormány tárgyalást kezdett az osztrák nemzeti szocialistákkal. A lap figyelmeztet a veszélyre, amely abból alakulhat ki, ha meggyezés és kormányát-szervezés keletkezik a tárgyalásokból. Ha a horogkereszt elvei érvényesüléshez jutnának Ausztriában, ebből súlyos külpolitikai bonyodalmak származhatnának.

Bécs, október 30. A lapokat irányadó helyen tájékoztatták a kormány és a nemzet szocialisták közötti tárgyalásokról. Eszerint a tárgyalások kizárólag belpolitikai lehetőségeket ölelnek fel és semmi közük az osztrák külpolitika vonalvezetéséhez. A tárgyalások nem veszélyeztetik az osztrák függetlenséget.

Párizs, okt. 30. A l'oeuvre a Schuschnigg és az osztrák náciok közti tárgyalásokról írva, azt hiszi, hogy a kancellár csak időt akar nyerni, hogy elkerülje a zavargásokat és lecsillapítsa a lelkeket. Sokkal értelmesebb, sem hogy odaadná magát a náciok játékszerűül. Kérdés azonban, milyen mértékben dolgozik Reuter a nemzeti szocialista parasztpárt vezetője Papen utasításai szerint. A német birodalom most az Anschlusst szelidebb uton

akarja megvalósítani, sőt az állítólagos vörös veszélyei szemben segítséget ajánl fel az osztrák kancellárnak. Ez a segítség azonban nagyon problematikus. A Figaro viszont azt hiszi, hogy a németek a monarchista-mozgalmat használják fel zavarok felállítására és azután a zavarosban halásszanak. Azt hiszik, hogy így miniszterválasztást idézhetnek elő Ausztriában és a Habsburg-ellenes pángermánok juthatnak uralomra, akik azután Berlin csatlósai lennének. Így a legitimitást akarjuk ellenére Hitler játékat izzik.

Az Echo de Paris belgrádi tudósítója szerint Schuschniggot úgy tekintik ott, mint aki tulságosan barátja a Habsburgoknak, viszont az olaszok nagy hive. Attól tartanak, hogy Berlin rendeletére most egy titkos Anschlus megvalósításán dolgoznak, amelybe Magyarországot is be akarnák vonni.

Bécs, október 30. Az osztrák jegybank ma forgalomba hozta a Dollfuss-képpel ellátott kétszillengéres ércpénzeket. A közönség az érmekért megrohama a jegybankot. Nyolc pénztárlaknál több mint száz tisztviselő igyekezett a közönség igényeinek eleget tenni. Esteig több, mint harmincezer érmet adtak ki forgalomba.

Bécs, október 30. Az alsóausztriai tartománygyűlés összeült abból a célból, hogy a rendi alapra való áttérést keresztülvi-
gye.

Tatarescu Szinájába utazott királyi kihallgatásra

Egy bukaresti lap szerint nemzeti kormányról beszélnek Titulescu elnökletével

Bucuresti-Bukarest, okt. 30. Tatarescu Szinájába utazott, ahol kihallgatáson jelenik meg az uralkodónál. Allitól a kihallgatás kapcsolatban van a minisztertanácsnak tegnap este hozott határozatával a hadsereg ellátására vonatkozólag. Tudni vélük azt is, hogy a miniszterelnök bemutatja az uralkodónak az új parlamenti ülészakban megtárgyalásra kerülő törvényjavaslatok listáját is, amelyek közül egyeseket a trónbeszéd is meg fog említeni.

Kapcsolatban az új ülészakkal a Lupta úgy értesül, hogy liberális körök rendkívüli fontosságot tulajdonítanak a párt vezetésében való helyzet normalizálásának. Egyesek

szerint a Tatarescu és Dinu Bratianu között tegnap este tartott megbeszélés végleg tisztázta a köztük levő vitás kérdéseket.

A Tempo mai számában cikkét közli: „Nemzeti kormányalakítása készülő” címmel, amelyben rámutat arra, hogy a közelgő politikai események nemzeti kormány megalakítását vonják maguk után. A lap szerint a kormányban helyet kapnának Averescu és Presanu marsallok, Maniu Gyula, Dinu Bratianu, Goga, Argetoianu, Gh. Bratianu, dr Anghelescu, Mihalache, Lupu, Iunian, Madgearu, Iorga, Filipescu és a kormányelnök maga Titulescu lenne. (Magánjelentés.)

szus során a szónokok önrendelkezési jogot kértek a városok számára. Ezzel szemben a Tara Noastra ugy véli, hogy a városi autonómia Romániában föltte veszedelmes dolog.

Egyszerűen azért — mondja a lap —, mert a városok lakói között igen sok az „idegen” és „kisebbségi”. Autonómiát, önrendelkezési jogot csak azoknak a városoknak szabad adni tehát, ahol a lakosság többsége román és ahol nincs megadva az „irredenta kisebbségek és az alattomos idegenek” veszedelme. Az idegenek és kisebbségek közötti dis-

tinkció rendkívül finom és elegáns. Nem nehéz kitalálni belőle, hogy kit tisztel meg Goga Octavian lapja a kisebbségi minőségével s ki az, akit minden további nélkül idegennek deklarál.

Ez a distinkció egyik kinövése annak az állandó fájdalomnak, amelyről fennebb szóltunk és amely miatt ilene igaz részvétel eltelve lennünk szenvedő laptásunk iránt. Ami mármint azt illeti, hogy közigazgatási autonómiát kétféle mértékkel mérjük a romániai városok számára, ez a jogegyenlőségnek olyan klasszikus virága, amely csak a Tara Noastra ablakában ilatozhatik.

Ügyészt Abrahámnak és Izsáknak

A német nemzeti szocialista pártban rajban megint sokat, tulsokat szónokolnak. Ez azt jelenti, hogy keveset dolgoznak. Most most, tévív elején van igazán sok dolog egy „szocialista” államban. A munkában állóknak későbbre biztosítani a munkát, a munkanélkülieknek biztosítani a kevés kenyert.

Mint hogy azonban ez nehezebb feladat, mint a szónoklás, a párt urai inkább ebben excellálnak.

De a szónoklás témáit is meg kell forgatni. Ugyanezt nem lehet az unalmasság veszedelme nélkül gajdolni. Johannes von Leers ur tehát új témáról beszélt, vagyis a legregéből, a Bibliáról, amit ugyan a zsidók adtak a világnak, de von Leers ur most ellenük fordította. „A zsidók mindig értettek ahhoz hogy a gazdasági élet fordulópontján elhelyezkedhessenek. Így eseltek — mondotta a böcs náci — Abrahám, így Izsák. Ha ma élének, az ügyész bizonyára vádat emelne ellenük.”

Ezt alá lehet írni. Ha élének, bizonyára üldöztetés lenne osztályrészük. Aminthogy minden fenkült, tisztabelkü ember ma üldözés objektuma Németországban.

Maimonides és a fajelmélet

Ebben az esztendőben lesz 800 éve annak, hogy Maimonides, a középkori nagy zsidó filozófus megszületett. Ebből az alkalomból érdekes cikket közöl a telavivi Davar című munkálap egy levélváltásról, melynek szelene nem nélkülöz minden aktualitást.

Rábi Gbadja Ger Zedek, egy Palesztinában élő prozelita, megkérdte Maimonidest, hogy szabad-e neki ugyanazokat az imákat használnia, amikkel a valódi fajzsidók főhászok, szabad-e például azt mondani, hogy „Atyáink Istene”, holott az ő ősei nem zsidók voltak, vagy szabad-e főhászkodnia azzal az imával, amelyben „aki megszentelt bennünket” kifejezés áll.

Iyeneket kérdezett a prozelita hívő Mose ben Majmontól, aki jellemző válaszában többek között a következőket írja:

„Azt kell felelnem neked, hogy úgy kell inédkozni, mint ahogy elrendeltetett és azon változtatnod nem szabad. A fődolog, hogy Abrahám atyánk az egész népet kioktatta és a népnek meghirdette az igazság hitét és Isten egyedülvalóságát. Eldobta a bálványimádást és tanításaival sok embert visszatértet Istenhez. Ezért mindenki, aki az időknek végén megtér az egyedülvaló Istenhez, a mi Abrahám atyánk tanítványa és mindannyian az ő házának gyermekei. Ha te visszatértél Istenhez, nincs már különbség mi és a te közötted. Természetes, hogy te is velünk kell hogy mondjad a áldóimát, melyben „aki kiválasztottál bennünket”, „aki megváltott minket”, „aki a tant adta nekünk” kifejezések állanak, mert a teremő választott már el téged a többi népektől és a Tórád adta néked. A te származásod ne legyen kisebb értékű a te szemedben! Mert ha mi, Abrahám, Izsák és Jákob leszármazottjai is vagyunk, úgy te attól származol, ki szavával teremtette a világot”.

A gogisták, a közigazgatási autonómia és a kisebbségek

Aligha akad még sajtóorgánúm, amely annyira el volna telve és annyiféle fájdalommal, mint Goga Octavian lapja: a Tara Noastra.

A lap fájdalomai általában két kategóriába oszlanak: állandó és muló fájdalmak. Állandó fájdalom vagyunk például mi, zsidók. Alig telik el nap, vagy hét, hogy egy jankijátásban: ordító cimben vagy a sorok között ki ne bujna a lap hasábjain a nagy fájdalom, amellyel pusztá létezésünk eltölti a Tara Noastra szerkesztőit és nyilván inspirálót is.

A muló fájdalmak között „exempli gratia” felsorolhatók a munkaföderáció bukaresti kongresszusát, a Skoda-bizottság jelentésének késedelmeskedését, a szími király lemondását és a közigazgatási autonómiát.

Ez utóbbival a dolog a következőképpen áll. Aradon kongresszusra ültek össze a romániai városok polgármesterei. A kongressz-

Mert összehagyja a fajt a nyelvvel... Az emberi fajokat ábrázoló, illetve ábrázolni akaró táblázatok ugyanebben a betegségben szenvednek. Nem a fajlagos összetartozó csoportokat, hanem a nyelvi csoportokat tartják elénk: az indogermánokat, a hamitákat, a szemitákat. German nyelv, román nyelv tényleg van, de germán, román vagy szláv faj nincsen... Az állampolgárság jogi fogalom. A nemzet történet-erkölcsi fogalom. A faj viszont természettudományos fogalom. Fajnak és nemzetnek semmi köze egymással... Európának majd minden népe körülbelül ugyanazokból a faji elemekből van összetéve, csak a keverékben előforduló elemek aránya különböző. Így ír szóról-szóra Günther, aki e szerint egy huron pendül a zsidókkal. Günther egyébként megírta a zsidók „Rassenkunde“-jét és az európai népek „Rassenkunde“-jét is. Grimm egyre ezekből a könyvekből citál. Az olvasó elképedve látja, hogy Németországban is teljesen tisztában vannak a fajtudomány alaptételeivel, hogy ez a hitleri politika rozoga szekere elé fogott tudományos motor — végeredményében mégis csak azt kerepli, amit a faji tudomány világ-szerzte hirdet. Csak tekintettel a diktatura füttyköseire, kissé óvatosan. Ami összevág a Hitler igével azt dült betűvel szedi. Ami ellene szól, az apró betűket kap. Es ami épenséggel kellemetlen rá nézve, az — a Grimm találó megállapításai szerint — a jegyzetek és táblázatok vékája alá van rejtve.

Kiderül, hogy Günther is tudja: Csak a tanzániai és a busmannok kivételében lévő fajtája „tisztá”. Az európai emberek tulajdonképpen tisztán keverék. Sőt korcs is, ha... a tisztafajúság szempontjából vizsgáljuk. A fajisme tehát — vallja Günther — kellemetlen és zavarókat kiváltó tudomány. Miért? — szegzi neki Grimm a kérdést. Miért? Mert a „heroikus fajtisztaság” rögeszméjét, a hitleri törekvést az ausztráliai négek és a bozotemberek ideális fajtisztasága után nevétségessé teszi?

A Hitler faji ideája az éjszakai ember. A jegenye termetű, szőke haju, kékszemű germán. Minden más vérségű német: nem kívánatos elem. A fajisme pipája, Günther professzor ur, viszont megállapítja, hogy a mai németeknek össze-vissza 6 százaléka tartozik a tiszta éjszakai fajhoz. A német nép 94 százaléka tehát a hitleri értékelés szerint nem kívánatos elem. De egyéb kellemetlen tény is leszögez Günther. Testileg és lelkileg egyképpen szépséghibákat lát az éjszakai emberen és ráadásul kideríti róla, hogy kivétel van. Csakis mesterséges uton lehetne megmenteni a pusztulástól. Jömagának nincs ereje hozzája, hogy megéljen a paragrafusok jóvoltából tengődhet csak tovább. Hogy vég össze az lyesmi a heroizmussal?... Hogyha azonban ez a helyzet, felmerül a kérdés, miért kell az életképtelen éjszakai fajt agyba-főbe támogatni? Mert — hangzik a válasz — csakis ebből a fajta-

ból kerülnek ki a született vezérek, a nagy államférfiak. Mert ez a fajta termetű ki az uralkodó osztályt Egyiptomból, Chaldeán és Asszírián, Perzsián és Indián, sőt Kinán keresztül egész — Amerikáig. Aki nem hiszi, járjon utána. Itt már a mese, a legenda, sőt a bolondéria területére tévedyedik el a Günther professzor elmélete. Tehát mégis csak van közössége Hitlerrel! A legszebb emberfajta a középtengeri faj a Günther megállapítása szerint. A németek vérében mindössze 2 százalék van belőle. Viszont a zsidókban 12 százalék. Böven jutott azonban a német vérbe a „dynamikus” cseppéből. A Günther matézis szerint 15 százalék. Ez a keveredés veszedelmes szint nyer, ha megtudjuk, miféle vér bujik meg az ártatlan dynamikus elnevezés mögött: Örmény-elő-ázsiai. Es ha megtudjuk, hogy Tirol, Ausztria, Bajorország és Baden lakosai dynamikus elemekkel vannak telítve s tetejében a tiroliak horgas orráé nehéz munka a zsidók orrától megkülönböztetni. A zsidók vérében pedig csak 13 százalék az ázsiai elem. Tehát a németek ázsiaibbakk nála. Baj van azzal is, hogy a zsidók vérében még a Günther véleménye szerint is 27% éjszakai elem van. Ha németeknek csak hat százaléka „nordisch” és a zsidók vére 27 százaléka erejéig ugyanilyen összetételű, akkor végeredményében Günther szerint egyformán hősi véretek ók ketten!

A „minderwertig” elemek tekintetében sincsen különbség, a güntheri vizsgálat eredménye szerint, a németek és a zsidók között. Itt is, tulnan is, egyformán 30 százaléka a kellemetlen és az „ocsmány” alkotó elem. Nincs tehát mit egymás szemére vessenek. A sokat emlegetett etiopai „Einschlag”, amely a zsidó vért megfertőzte volna, Günther proféta-professzor szerint egyáltalán nem szegénytelen. Keletafrika nemesen karsu szultánjairól beszél, amikor ezeket az etiopaiakat emlegeti. A koponyájuk keskeny és könnyed, magas és domboru. A szemük szes. „Die Rasse hat krigerischen Sinn, Herrscherbegabung, Klugheit un Organisationssinn.” Tehát nem kell, hogy szegyeljük, ha az ősanynak valamikor az etiopaiakkal csintalankodtak vala. Günther pápa megadta a faji dispensatiót számukra!

Ha a Günther könyvét elolvassuk, még értelmetlenebbül mered ránk az árja-semita ellentét, amit a német törvény összeeskübbait — végkövetkezteti Grimm. Miért vérfertőzés hát, ha a zsidó fiu német lánnyal szeretkeznek? Mi az alapja az árjaparagrafusnak?

Valamikor Günther zsidókönyvének — fűzi tovább a szót — ez volt az alcime: Für die Freunde und Feinde des jüdischen Volkes. Ez az alcim az új kiadásokban lekopott róla. Ugy tetszik mintha most már csak a zsidóság ellenségeihez szólna és egész haikan ezt mondaná nekik: Gyerekek, csináljatok amit akartok, de annyi szent, igazatok nincsen! (g. s.)

Csütörtökön este fél 9 órakor kezdődik a Sálom klubban a három hónapos történelmi szeminárium

A WIZO és a Sálom klub rendezik Weimann Jenő előadássorozatát

Cluj-Kolozsvár, október 30. A Wizo és a Sálom klub rendezésében csütörtök este fél kilenc órakor a Sálom klub disztermében veszi kezdetét Weimann Jenőnek, a fiatal zsidó történésznek, a zsidó nép egész történelmét felölelő 26 előadásra terjedő szemináriuma, amely iránt különösen a zsidó ifjúsági szervezetek tagjai részéről nyilvánul meg nagy érdeklődés. A szemináriumot Jámbor Ferenc előadása fogja vezetni. A történelmi szeminárium munkatervét itt adjuk:

1. Östörténet Palesztina elfoglalásáig. Milyen adottságokból született az egyistenhit?
2. Átmeneti kor: nomádizmusról kötött életre. Miért nem olvadtak egybe a Kanaánitakkal? Asszimiláció problémája alacsony kultúrfokon. — A polgáriassodás kora: királyság.
3. A szakadás kora. Belső viszonyok és internacionális helyzet A profétizmus. Az első katasztrófa.
4. A babyloni fogság. Jelentősége. A farizeizmus kezdete. — Perzsa restauráció. Hellénizmus és judaizmus. Társadalmi előfeltételeik.
5. Görög kor. Hellénizmus és judaizmus keresztetűdése. Gazdasági, nemzeti és vallási motívumok egybeolvadása. A kultur-

harc és ami mögötte rejlik.

6. A Hasmonaeusok kora. Belső viszonyok és internacionális helyzet. „Szélsőségek” kiéleződése: farizeusok és szadduceusok.

7. Róma uralma és a testvérharc a pusztulásig. A „felelősség” kérdése.

8. A kereszténység keletkezése a zsidó történelem tükrében.

9. A diaszpóra kezdete. Zsidók gazdasági szerepe. Miért nem kezdtek asszimilálódni állampusztulás után? A talmudizmus és szerepe.

10. Kereszténység és zsidóság viszonya Nagy Konstantinig. Miért nem a mono-teizmus zsidó alakja terjedt?

11. A kereszténység, mint államvallás és szerepe. Zsidóüldözések és okai. A babiloni centrum.

12. Az Izlám. Viszonya a zsidósághoz és kereszténységhez. Arab hódítás és nyomában zsidó diaszpóra. — Az európai társadalom a korai középkor idején. A zsidókra váró szerep.

13. Az európai kolonizálódás és szervezkedés korszaka. A zsidók, mint kaszt a hűbéri társadalom ütközéspontján. A Talmud, mint összekötő kapocs. Általános kulturális viszonyok. Az egyház, mint „nagy-hatalom” és szerepe.

Select Mozo JEANETTE MACDONALD

Mai kezdettel:

A „Királynő férje” diadalmos primadonnája, a filmvilág koronázatlan királynője, legújabb operettlágere:

A macska és az egér

(NEKED ADTAM A SZIVEM!)

Hamisítatlan párizsi történet. Zene, ének, elegancia, pompa egy édes szerelmi kaland keretében. A férfi főszerepben: RAMON NOVARRO.

Műsoron kívül:

I. Sándor Jugoszláv király temetése

Jelenetek: Marseilleből, Dubrovnik hajóiról, Splitből, Belgrádból és Topolából. 300 méter.

14. A keresztetek kora és a tömegüldözések. A vérvád. A szakadék kimélyülése zsidóság és kereszténység közt. Mysticismus és messianizmus gyökeret ver.

15. A spanyol zsidóság fejlődése és tragédiája.

16. Belső zsidó szellemáramlatok a középkorban: rabbinizmus, miszticizmus (kabbala és babona) racionalizmus. Költészet. Nemzeti érzés?

17. Az Ujkor. Szeferdok és áskénázok. Uj centrumok: Török- és Lengyelország. Iszonyok. Hűbéri társadalom bomlása, feltörekvő polgárság.

18. A lengyel zsidóság a francia forradalomig. A misztikus mámor: Sabbatai Zövi messianizmusa.

19. A frankizmus. A chassidizmus. A rabbinizmus küzdelmei ellene.

20. A nyugati zsidóság nagy átalakulása a francia forradalomig. A kezdődő differenciálódás: Ostjude—Westjude.

21., 22. A 19. század. A gazdasági és kulturális átalakulás. Az emancipáció és asszimiláció kora.

23., 24. A cionizmus és az ellenáramlatok.

25., 26. Palesztinológia.

Arthur Hantke, a zsidó ország-építő alap elnöke nyilatkozik az Uj Keletnek a galuti zsidóság helyzetéről és Palesztina jelentőségéről

„Óvakodjunk a certifikat cionistáktól... Csak kipróbált elemeket küldhetünk Palesztinába, kik aláveik magukat a zsidó közösség magasabb érdekeinek...”

Timisoara-Temesvár, október 30. Jelen-tette az Uj Kelet, hogy dr. Arthur Hantke a Keren Hajjeszod jeruzsálemi főirodájának igazgatója európai körutja során meg látogatta az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség temesvári központját. Dr. Hantke fontos megbeszéléseket folytatott a Szövetség elnökségével és az Alapok kura-tóriumával. Ezenkívül több előadást tartott a temesvári zsidóság számára Palesztina gazdasági és politikai helyzetéről, valamint a cionizmus jövőbeni perspektíváiról.

Dr. Hantke temesvári tartózkodása alatt nyilatkozott az Uj Kelet munkatársának európai utjának impresszióiról és a palesztinai országépítés aktuális kérdéseiről.

— Tagadhatatlan, — mondotta Hantke, — hogy ma már az ugynevezett európai zsidóság is egészen másképp fogadja körében a Palesztinából érkező cionista delegátusokat, mint néhány évvel ezelőtt. Eddig ugyanis az volt a helyzet, hogyha valamely nemzeti alap képviselője megjelent egy európai városban, a széles zsidó tömegek szívesen hallgatták meg az előadásokat, de már eleve begomboloztak, mert minduntalan az a gondolat járt fejükben, hogy ennek a delegátusnak titkos célja belőlük pénzt kipurélni, erre, vagy arra a zsidó alapra.

— Sokan azt mondják, hogy megváltoztak az idők. Én tagadom ezt abban az értelemben, ahogy értik. A helyzet ma sulyosabb s a galuti zsidóságnak sokkal nehezebb gondokkal kell ma küzdeni, mint évekkel ezelőtt. Nem az idők megváltozásán van a hangsúly, mint inkább azon, hogy Palesztina megközelítőbb, konkrét formában bontakozott ki a világ zsidósága előtt. Palesztina ma már konkrét gazdasági és politikai valóság, ország, melynek exportja és importja van, mint bármely más államnak. Egy ilyen állam, mely él, dolgozik és sokezer embernek ad egzisztenciát, fel kell, hogy ébressze a zsidóság legkülönbözőbb rétegének érdeklődését is.

— Nem eszmei tényezők, hanem konkrét gazdasági és politikai valóságok teszik ezt a felfokozott érdeklődést Palesztina

iránt. Ilyen konkrétum a zsidóság sulyos galuti helyzete és e helyzettel szemben az Ezer Jiszraél konkrét lehetőségei a zsidók számára. Ez a magyarázata annak, hogy

a palesztinai delegátust ma egy számottevő ország képviselőjeként fogadják mindenütt.

Romániában éppugy, mint Franciaországban és Délafrikában éppugy, mint Amerikában. Ez magyarázza azt is, hogy 1933—34-ben 40 ezer fonttal több bevétele volt a Keren Hajjeszodnak, mint az előző két esztendőben.

— Tudom, hogy Erdélyben is nagy az érdeklődés Ezer Jiszraél iránt. Sokan szeretnének kivándorolni és ott egzisztenciát alapítani. A sok jelentkező közül csak kevesen juthatnak ki, mert alaposan meg kell válogatni azokat az elemeket, akiket az épülő országba küldünk. Örizkedjünk a certifikat-cionistáktól. Ezek rendszerint olyan emberek, akik abban a téves hitben ringatóznak, hogy odakint előkelő pozícióba jutnak. Sulyos tévedés ez.

Palesztinában elméletileg könnyen meg lehet élni, de ezért a „könnyű” életért nagyon keményen kell dolgozni.

Az erdélyi és bánági zsidóság vezetőire ezért komoly, felelősségteljes feladat hárul a bevándorlás irányítása körül. Csak kipróbált embereket küldhetünk Palesztinába, akik az egyéni érdekeken túl alá tudják vetni magukat a zsidó közösség magasabb érdekeinek.

— Egyébként mondhatom, hogy akik odakünn élnek és megszokták az ottani életkörülményeket, beilleszkedtek az ottani munkarendbe, — boldogok. Boldogok, mert Palesztina szép ország, s az emberek tudják ott, hogy miért dolgoznak. A kemény munkának meg van az ellenértéke. Az ember tudja, hogy szabad levegőben szabadon dolgozik és ambícióinak utjába semmi sem áll.

Dr. Hantke viszont este a zsidó ifjúsági otthonban, vasárnap délután a belvárosi hitközség disztermében tartott előadást, hétfőn délelőtt pedig fogadta a sajtó képviselőit. Temesvárról Bukarestbe utazott, ahonnan egyenesen Palesztinába folytatja utját. (F. M.)

Mu

Hogyan lett

Az alko

Ankara, október ember a nagyszerű bult a modern Törökországban. Ankarával összekötött végét nem érő ünnepek Tizenhárom esztendőnk nemzeti gyűlésébe totta Törökországot pasát választotta mártóber 29-én este 8 a török köztársaság romnegyed kilenckor fiatal köztársaság időponttól datálódik nyes átalakulása. A gen nemcsak a fő részt. Az ország leg is özőnlenek az ünneptagjai valamennyire és ugyszólván ünnepe balkánközvettség kürenciájának.

Uj Tö

Az 1931. október alkotmány a követzik:

„Törökország kövallása az izlám ve a török. A közt állam feje, a nem választódik, egy ülben a minőségében, a elnökölhet a nemiszter tanácsokon.

A miniszterelnök nőke jelöli ki a n zül; ugyancsak a lasztja ki a többi nyűlés tagjai közül tott kormányt apró saság elnöke mutat a nemzetgyűlésnek.

Az alkotmányban után egy 1924. ápr szabályzat bővített legdemokratikusabb ken épül fel. A kü rökországot csak l személyes diktatur ismeri, egészen kü dás. A szabályzat állami szuverenit nélkül a nemzetgyűlés a nemzet e selője. Képviseli a rehaítói hatalmat, elnöke utján gyako gok kizárólag az é alapján a végrehaj hatalomtól függetle zetygyűlést általán alapján választják. kezdve illeti meg l aszthatóság 30 é gyűlés mandátuma viselői mandátum. Ilyen közhivatal bet elnöke köteles a n tiz napon belül ki által megszavazot dig visszaküldeni nek. Ha azonban nemzeti gyűlés más az elnök tartozik den, az elnök ált és dekrétumot a illetékes reszort n nie kell. A köztár niszterelnököt jel választja ki munk nacs kollektive fe nos politikájért.

Mus

kös

Musztafa Kemá török köztársaság hogy mandátumán

Musztafa Kemál pasa birodalmában

Hogyan lett a tudatlan szultánok birodalmából modern alapokon megszervezett állam

Az alkotmányos alapokon diktátoroskodó Gázi

Ankara, október 30. Alighogy leszáll az ember a nagyszerű vonatról, amely Sztabult a modern Törökország fővárosával, Ankarával összeköti, máris belekerül a végét nem érő ünneplések forgatagába. Tizenhárom esztendeje annak, hogy a török nemzetgyűlés köztársasággá nyilvánította Törökországot és Musztafa Kemál pasát választotta meg elnökévé. 1921. október 29-én este 8 órakor megszavazták a török köztársasági alkotmányt és háromnegyed kilenckor Kemál pasa már a fiatal köztársaság elnöke volt. Ettől az időponttól datálódik Törökország tüneményes átalakulása. Az évforduló ünnepségén nemcsak a főváros lakossága vesz részt. Az ország legtávolabb eső részeiből is özönlenek az ünneplők. A nemzetgyűlés tagjai valamennyien Ankarából vannak és ugyiszólván ünnepi keretét alkotják a balkánszövetség külügyminiszteri konferenciájának.

Uj Törökország alkotmánya

Az 1931. október 29-én megszavazott alkotmány a következőképpen rendelkezik:

„Törökország köztársasági államforma. Vallása az izlám vallás, s hivatalos nyelve a török. A köztársasági elnök, aki az állam feje, a nemzetgyűlés tagjai közül választódik, egy ülészak tartamára: ebben a minőségében, ha szükségesnek tartja elnökölhethet a nemzetgyűlésen és a miniszter tanácsokon.

A miniszterelnököt a köztársaság elnöke jelöli ki a nemzetgyűlés tagjai közül; ugyancsak a köztársasági elnök választja ki a többi minisztereket a nemzetgyűlés tagjai közül. Az eképpen összeállított kormányt aprobálás végett a köztársaság elnöke mutatja be aprobálás végett a nemzetgyűlésnek.

Az alkotmányban foglalt alapelveket azután egy 1924. április 20-án megszavazott szabályzat bővítette ki. Ez a szabályzat a legdemokratikusabb államszervezeti elveket foglalja magában. A szabályzat precizirozza, hogy az állami szuverenitás minden megszorítás nélkül a nemzetet illeti meg. A nemzetgyűlés a nemzet egyetlen hivatott képviselője. Képviselet a törvényhozási és végrehajtói hatalmat, amelyet a köztársaság elnöke utján gyakorol. A független bíróságok kizárólag az érvényben levő törvények alapján a végrehajtási és törvényhozási hatalomtól függetlenül ítélkeznek. A nemzetgyűlést általános titkos választójog alapján választják. A választójog 18 évtől kezdve illeti meg a török ifjakat, a választhatóság 30 évnél kezdődik. A nemzetgyűlés mandátuma négy évre szól. A képviselői mandátum összeférhetetlen bármilyen közhivatal betöltésével. A köztársaság elnöke köteles a megszavazástól számított tíz napon belül kihirdetni a nemzetgyűlés által megszavazott törvényeket, vagy pedig visszaküldeni azokat a nemzetgyűlésnek. Ha azonban a vonatkozó törvényt a nemzetgyűlés másodszor is megszavazza, az elnök tartozik azt szankcionálni. Minden, az elnök által kihirdetett törvényt és dekrétumot a miniszterelnöknek és az illetékes reszort miniszternek ellenjegyeznie kell. A köztársasági elnök csak a miniszterelnököt jelöli ki, aki azután maga választja ki munkatársait. A minisztertanács kollektíve felelős a kormány általános politikájáért.

Musztafa Kemál — az örökös elnök

Musztafa Kemál ezuttal harmadszor a török köztársaság elnöke s nem kétséges, hogy mandátumának lejártá után ismét

meg fogják választani. A török köztársaság úgy, ahogyan az ma megtáru a csodálatos külföldi előtt, aki még látott valamit a műveletlen, vad és gyilkos szultánok legendás országából — elválaszthatatlanul össze van forrva Musztafa Kemál nevével, akinek nagyrészt munkatársai mindig súlyt helyeztek arra, hogy a háttérben maradjanak a Gázi mögött.

Az állam és vallás szétválasztása

Kemál pasa és munkatársainak legfőbb pontja volt még mielőtt uralomra kerültek volna, hogy a vallást az államtól határozottan és véglegesen elválasszák. Az ottomán birodalom egészen megszüntéig egy vallás megtestesítője volt. A török nemzet különleges érdekei alá voltak rendelve egy vallás érdekeinek, amely kiterjedt a török nemzetétől etikailag idegen népekre és országokra is. A szultán hivatalánál fogva a világ összes muzulmánjainak egyházi feje volt. A birodalom uralkodó osztálya pedig az arab nyelvben élt, amelyen az izlám szent törvényei nyugodtak. A török nép egészen más nyelvet beszélt, mint az uralkodó osztály, amellyel nem tudott értekezni. Azt a nyelvet beszélt, amelyet Musztafa Kemál pasa az ország hivatalos nyelvéné tett. Archeológusok, etimológusok a fiatal tudósok egész kara ásatások, etnográfiai és nyelvészeti tanulmányok alapján kezdték bizonyítani, hogy a köztársaság határai közé fogott török nemzetnek egészen más a származása, mint a többi muzulmán népeknek. Az új elmélet szerint a törökök egy oly

népnek a leszármazottjai, mely évezredekkel, ezelőtt élt Kisázsziában és mely titokzatos módon elűnt, nem hagyva más nyomot magamögött, mint városok, szobrok és edények romjait. A hittiták népéről van szó, amely indo-ária nép s amely ennélfogva semmilyen rokonságban nincs az arabokkal, vagy a többi nemzetekkel, amelyek eddig a konstantinápolyi szultán kalifa vezetése mellett az izlám nagy és egységes világát alkották, Musztafa Kemál pasa és azok, akik a török nemzeti újjászületési mozgalom élén állnak, szigoruan körül akarják határolni a török nép szerepét a mai etnográfiai és földrajzi határaitra és meg akarnak szakítani minden kapcsolatot a régi világgal, amelyben papok és dervisek voltak politikai és lelki vezetői a törököknek, függetlenül attól, hogy milyen fanatikus ellenállásokkal kellett megküzdenie, Musztafa Kemál pasának sikerült elhítenie az új hitet az ország legtávolabb fekvő sarkába is. Tizenhárom esztendő után Törökország a nemzetközi koncertben, mint egységes, homogén, katonai és közigazgatási szempontból alaposan megszervezett állam jelenik meg. A fez leépítése, amely elsősorban izlámista Törökország szimbóluma volt, talán legbátrabb akcióját képviseli Musztafa Kemál pasának. Kiuzte az izlámista egyház fejét Konstantinápolyból s megtiltotta a fez viselését, amely színével és formájával, az azt körülvevő turbánokkal uniformisszerűen képviselte az egyház mindenhatóságát.

Ankara az új hit megszervezésének üzeme

Ankara valóságos üzeme lett ezen új hit megszervezésének és terjesztésének. A város legszebb épületei az iskolák. Tanítóképző, tanárképző, a jogi fakultás, ahol az új török kodexet tanítják, múzeumok, melyek a török nemzeti eszme terjesztésének érdekében állnak. Bár nem egyszer valósággal fanatikus ellenállásokkal kellett megküzdenie, Musztafa Kemál pasának sikerült elhítenie az új hitet az ország legtávolabb fekvő sarkába is. Tizenhárom esztendő után Törökország a nemzetközi koncertben, mint egységes, homogén, katonai és közigazgatási szempontból alaposan megszervezett állam jelenik meg. A fez leépítése, amely elsősorban izlámista Törökország szimbóluma volt, talán legbátrabb akcióját képviseli Musztafa Kemál pasának. Kiuzte az izlámista egyház fejét Konstantinápolyból s megtiltotta a fez viselését, amely színével és formájával, az azt körülvevő turbánokkal uniformisszerűen képviselte az egyház mindenhatóságát.

Ime, ez volna nagyvonalakban a mű, amelyet Házi Musztafa Kemál pasa beteljesített Törökországban. Hogy ez a mű

Bevásárlásnál a címke superoxydot jelezhet,

de néhány hét múlva az üveg már csak vizet tartalmazhat, minden fertőtlenítő hatás nélkül

A superoxyd a legismertebb fertőtlenítőszer,

mert hatása teljesen biztos és mert a legérzékenyebb szöveteket sem sérti meg.

Azonban a superoxydnak frissnek kell lennie. Ha néhány hétig üvegben áll, szétbomlik és elveszti hatóerejét. Tegyen egy tablettát Hyperolot egy fél pohár vízbe és azonnal rendkívül erős, friss superoxydja lesz.

Ön és gyermekeit öblögessék szájukat minden reggel Hyperollal és véde legyenek a bacillusokkal és betegségekkel szemben!

FRISS superoxyd

HYPEROL

ből készítve, a legjobb fertőtlenítőszer és nem mérgező.

Kapható minden gyógyszerárban és drogériában
Kis tubus 10 tablettával 30 lei
Nagy tubus 20 tablettával 47 lei

ne legyen egy ember efemer életéhez kötve, Kemál pasa erőteljes politikai pártot szervezett, amelynek programja megegyezik az alkotmány végrehajtási utasításainak alapelveivel. (L. N.)

Urania Mozdó

MARLENE DIETRICH

legújabb filmje:

A biborruhás asszony

„Le Goebbelsel, a véres kutyával”

Felmentettek egy varsói fiatalembert, aki Goebbelst sértegette lengyelországi látogatása alkalmával

Prága, október 30. Varsói jelentés szerint az ottani törvényszék igen érdekes perben hozott ítéletet. Vádlokként egy varsói fiatal ember állott a törvényszék előtt, aki Goebbelst lengyelországi látogatása alkalmával hatalmas plakátot ragasztott egy hirdető táblára a következő felirással: „Le Goebbelsel, a véres kutyával!”

Az ügyész vádbeszédében súlyos büntetést kért a fiatal emberre, aki brutális módon megsértette egy szomszédos és Lengyelországgal jóbarátságban élő állam miniszterét. Ezzel szemben a fiatal ember védője alapos jogi érveléssel mutatott rá

arra, hogy a lengyel büntető törvénykönyvben semmilyen büntetés nincs előírva olyanok számára, akik idegen államok minisztereit sértegeti. A büntető törvénykönyv csak az idegen államfők elleni sértegetést szankcionálja. Minthogy Goebbelst nem államfő, az ellene elkövetett sértés nem képezheti a törvény alapján hivatalból büntetendő bűncselekmény tárgyát. A vádlott fölött a törvényszék csak abban az esetben ítélkezhetne, ha ezt Goebbelst doktor, mint sértett fél, magánvádlói minőségében kérné.

A törvényszék helytadott az érvelésnek és beszüntette az eljárást a vádlott ellen.

Goga egyetemi katedrájának érdekes politikai kulisszafüggései

Dinu Bratianu áll Lepadatu kultuszminiszter javaslatát mögött?

Bucuresti-Bukarest, október 30. A Drep-tatea mai számában a politikai helyzetet kommentálva kétségbevonja azoknak a híreknek valódiságát, amelyek Dinu Bratianu és Tatarescu miniszterelnök kibékü-

léséről terjedtek el. Legfeljebb arról lehet szó, — mondja a nemzeti parasztpárt hivatalos lapja — hogy Dinu Bratianu és Gheorghe Bratianu között még nem teljes az egység, vagy hogy Dinu Bratia-

Modern csöbutor és csillár

detail-kiszolgálásnál is

Gyári áron!

GRÜN WALD

SPORT

Tizenötödik közgyűlését tartotta vasárnap a Haggibbor

Az egyes szakosztályok nagyszerű eredményeikről számoltak be

Cluj-Kolozsvár, okt. 30. Kolozsvár népszerű zsidó sportegyesülete, a Haggibbor, jubileumi közgyűlést tartott — nem ünneplés, hanem a munka jegyében. Tizenötödik munkavébe lépett a Haggibbor és ez a tizenötödik eredménye pregnánsan bontakozott ki a közgyűlés jelentéseiből.

Dr. Erős Vilmos elnök román nyelven nyitotta meg a közgyűlést és üdvözölte a tagokat annak a reménynek adva kifejezést, hogy a jövő munkájában éppen olyan lelkesedéssel és munkakedvvel állanak az egyesület mögött, mint az elmúlt esztendőben.

Deutsch Fülöp főtitkár tartotta meg ezután titkári jelentését a Haggibbor tizenötödik munkavébe működéséről. Az egyesület több új szakosztállyal gyarapodott a múlt évben, amelyek feltűnően szép eredményekkel szerepeltek. Az autonómiával működő szakosztályok sportbeli teljesítménye az egyesületet az ország legnagyobb sikerei sportklubjai közé emelték. A tenisz, vívó és pingpong-szakosztályok országos viszonylatban az elsők között szerepelnek és a prágai Makkabiáson elért nagyon szép eredmények igazolják, hogy a Haggibbor nemzetközi kapcsolatban is meg tudta állni a helyét.

Boskovits Gyula főpénztárnok lemondása folytán ő számolt be az elmúlt költségvetési évről. A Haggibbor másfél év alatt 200 ezer lejes költségvetéssel dolgozott és érte el eredményeit. Ismertette a főtitkár a Haggibbornak a Makkabi világszövetséggel való kapcsolatát és hogy a Haggibbor három szakosztálya: a tenisz, vívó és pingpong szakosztálya révén képviselnie fogja magát a telavivi Makkabiáson.

A főtitkári jelentés után sorra referáltak az egyes szakosztályok vezetői. A szakosztályok jelentései egészen kivételes eredményekről számoltak be, ugyanarra, hogy azokat az Uj Kelet következő számaiban részletesen fogjuk ismertetni. A szakosztályok jelentéseiből kiderült, hogy a Haggibbor, 15 éves jubileumi évében olyan teljesítményeket mutat fel, amelyek méltán sorakoznak az erdélyi zsidó megújulási mozgalom teljesítményei mellé és bizonyítják, hogy a kolozsvári zsidó közönség érdemtelenné hanyagolja el ezt a nevelésben és költségvetéssel dolgozó, nagyszerűen megszervezett intézményt.

A jelentések fölötti vitát dr. Fenichel József indította meg, aki elismeréssel adózott a Haggibbor vezetőségének, elsősorban dr. Erős Vilmos elnöknek az egyesület nagyszerű teljesítményeiért. Hangsúlyozta azonban, hogy a Haggibbor még nem találta meg a megfelelő kapcsolatot a zsidó tömegekkel: Kolozsvár zsidóságához az együttműködés útján vezetne el a Haggibbor útja. Az egyes szakosztályok decentralizációjának egyes hibáit ismertette, majd a Makkabi világszövetséggel való kapcsolatokat kimélyítésének szükségességét hangsúlyozta.

Barzilay István a cionista szervezethez és a chalucmozgalomhoz való közeledésben látja a tömegbázis megteremtésének lehetőségét. Ez a tömegbázis tudna a Haggibbornak is utánpótlást teremteni és a Haggibbor is így tudja a tömegsportot elérni. A Makkabi szövetséggel való kapcsolatokban hiányosságokat lát, amelyeket feltétlenül orvosolni kell. A bukovinai és besszarábiai sportszervezeteknek a cionizmussal való eleven kapcsolatai ebből a szempontból követendő példát nyújtanak.

Sándor Samu a tömegek áldozatkészségét nem tartja kielégítőnek, így van az, hogy a Haggibbor, mely többszáz zsidó fiatal sportolt, a minimális költségvetése ellenére is nehézségekkel küzd. Erőteljes Makkabiász akció beindítását tartaná szükségesnek, hogy az egyesület versenyzői résztvehessenek a Makkabiáson.

A felszólalásokra dr. Erős Vilmos, majd Deutsch Ferenc válaszol. Végül a leköszönő elnök helyét dr. Kepecs Imre foglalja el, aki a jelölőbizottság jelentése alapján a következő vezetőségi listát terjesztette a közgyűlés elé:

Tiszteletbeli elnökök: Dr. Fischer József, Neumann Géza.

Elnök: Dr. Erős Vilmos.
Titkárok: Dr. Hermann Dezső és dr. Hermann Lajos.

Főpénztárnok: Deutsch Fülöp.
Főjegyző: Rimóczy József mérnök. Jegyzők: Barzilay István, Erős László, Zádor Árpád.

Gondnok: Kővári Sándor és Keszler Ignác.

Ellenőrök: Spiegel Akos, Heller Ferenc, Schwimmer István.

Gazdák: Török József, Diamanstein Ernő. A szakosztályok vezetőségei:

Futballszakosztály: Elnök: Salamon Lajos, adminisztrátor Feuermann Mór, intéző Lebovics Zoltán, turavezető és pénztáros Keszler Ignác.

Tenniszszakosztály: Elnök Radó Ernő, titkár Rosenberg György.

Vívószakosztály: Elnök: Zádor Árpád, titkár Klein Endre.

Pingpongszakosztály: Elnök Diamanstein Ernő.

Turisztika és sí: Sándor Samu.

Korcsolyaszakosztály: Dr. Wertheimer Mendel és Czinczár Imre.

Box és torna: Elnök: Neufeld György.

Uzás: Elnök: Erős László.

Teke: Elnök: Ludwig Nánán, alnök Török József, titkár Mózes Mihály, pénztárnok Schenk József, alpénztárnok Baruch Rózi, ellenőr Rosenberg Soma.

Atlétika: Schwartz Endre.

A fentiekben kívül a város zsidó társadalmának minden rétegéből választott tiszteletbeli elnökséget a közgyűlés, valamint számos bizottságot is, melyeknek névsorát következő számunkban közöljük.

Az új vezetőség megválasztása után a közgyűlés lelkesen ünnepelte dr. Erős Vil-

most, a Haggibbor új elnökét, aki rövid székfoglalóban köszönte meg az újjal megnyilatkozó bizalmat.

Barna Győző világbajnok Kolozsváron

Mint már közöltük, városunk sportéletének kimagasló eseménye játszódik le a mai este folyamán. Barna Győző, az asztalitenisz világbajnoka, aki hosszú évek óta koronázatlan királya ennek a népszerű sportnak, látogat el hozzánk, hogy bemutassa tudását. Románia legjobb játékosai fogja Barna össze-mérni erejét és bár győzelme minden számban kétségtelen, mégis bízunk abban, hogy versenyzőink is meg fogják állni helyüket és bebizonyítják, hogy a romániai ping-pong sport már elérte az első klasszist. Barna vendégjátéka az unitárius kollégium tornatermében rendezendő bemutató mérkőzések keretében zajlik le. A Haggibbor, KKASE és KAC közös rendezésében megtartandó verseny este fél 9-kor veszi kezdetét. Jegyek az Aitena és Stadion sportüzetekben, valamint a Krebsz-féle bórüzetekben kaphatók egész napon át, valamint este a pénztárnál. A versenyen megígérte megjelenését a francia konzul is, tekintettel arra, hogy Barna Győző a francia Club de l'Opera tagja és az ő nevéhez fűződik a francia asztalitenisz-sport hihetetlen fejlődése. Barna ma délben érkezik Nagyváradról, ahol kedden este óriási siker mellett vendégszerepelt.

Az aradi Hakoah az UDR tornaünnepélyén. Aradi tudósítónk jelenti: Az aradi Hakoah hetven női- és hetven férfi-tornászával az ország legnagyobb tornaszárgárdájával rendelkezik. A Hakoah tornászok nem egyszer képviselték már a zsidó színeket különböző alkalmakkor és általános megállapítás szerint elsőrangú teljesítményt nyújtottak. A resciai UDR, mely ugyancsak intenzív propagálója a tornasportnak, szokásos évi tornaünnepélyére, melyet ezúton november 18-án rendez, az aradi Hakoah-t is meghívta. Az aradi zsidó egyesület a meghívást elfogadta és az ünnepélyen teljes gárdájával vesz részt.

ca Nationala cluji vezérigazgatója közvetít, nem vezettek eredményre.

— Az Albina bank engedett ugyan már követeléseiből — folytatta az elnök — hogy a kamara nehézségein valamivel enyhíteni tudjon, a kamara is igyekszik ennek az igen súlyos kérdésnek a megoldására minden lehetőt elkövetni.

— A kamara reméli, hogy a bank hajlandó lesz ebben a megegyezési ajánlatba bele-menni, miután az új iparkamarai épület a jelenlegi rossz gazdasági viszonyok között is egymillió lej jövedelmet tud felmutatni évente.

Az interimár bizottság programjáról és a Kereskedelmi és Iparkamara fejlesztési terveiről Dan képviselő elmondta, hogy kolozsvári kamara helyzeténél fogva arra hivatott, hogy Erdély kisebb kamaráinak irányító központja legyen, nem pedig pusztán gazdasági iroda, amely munkája kérvények továbbításában és rendeletek közlésében merül ki.

— Ahhoz, hogy a kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara hivatásának magaslatára emelkedjék, az összes erdélyi kamarák összefogására van szükség, mert csak ez hozhatja meg a kívánt eredményt.

— Reméljük — fejezte be ismertetését a kamarai elnök — nincs messze az az idő, amikor a kolozsvári kamara Erdély gazdaságában elfoglalja azt a vezető helyet, amely a gazdasági élet természeténél fogva ezt az intézményt megilleti.

Anyasziv

Gordin magyarosított és zenésített drámája a Magyar Színházban

Jiddisben az Anyasziv neve: Mirele Efros. Témája az örökké aktuális anyai sziv, telítve tragikummal és a szeretet borujával. Az a fájdalmas meleg és mélységes líra ömlik el ezen a drámán, ami a modern jiddis irodalmi és zenei megnyilatkozásokat annyira élményesen jellegzetessé teszi. Szó van az anyáról, aki biztos szemmel ismeri fel fia szerelmében saját romlását. Jól látja, kinek az ivadéka a szeretett leány. Kicsinyes, mohó, krajcároskodó, származással hencvegó semmiháziak. Megakadályozza a partit, de fának sóhaja és könnyei megindítják benne az anyaszívet, amely mindent kibír, amikor a gyermek boldogsága kerülhet kockára. Holott ez a boldogság színes csupán, a fiatal-mohóság, vagy pátoza. De az anya nem bölcselkedik és bármennyire energikus is a természete, amikor a konfliktus harca éleződik, az energiák alulmaradnak és az anyasziv győzedelmeskedik.

Gordin drámái, közöttük az Isten, Ember, Ördög Amerikában és Lengyelországban a háború előtti évek legdivatosabb színdarabjai voltak. Mirele Efros volt közöttük a legvonzóbb, a jiddis társulatok közül Lydia Potokaya Erdélyben is eljátszotta a címszerepet évekket ezelőtt nagyon megfáradt.

Ezzel Mirele Efros-t Benes Ilona játssza nemes tartással, a keserűség nobilis önmeg-tartóztatásával. A drámai erőt Kovács György már az első felvonás elején roham-mal vitte be a darabba, igazán megrázó természetességgel. A fiatal művészek legsikeresebb és leghatásosabb szerepe volt ez. Mellette Donye szerepében Rajnai Sándor játszott találó karakterizálással. Zalment, az intező szerepét Tóth Elekre osztották, aki nagy tehetséggel oldotta meg minden feladatát. A régi jó cseléd, Machle szerepét Hegyi Lili játszotta kitűnően. A Nochem hazaspár ábrázolását Bereng Béla és Czop-pán Flóri találó, jó játékban élvezték. Pényes Alice kisfiúja kedves volt. Leát, az alkalmazkodó, az anyából bestiává változó némbert Harmath Jolán játszotta átérzéssel, szinte tökéletesen. Ditrói Béla és Tompa Sándor csak kisebb szerepeket kaptak, de mindketten kimagaslottak. A kántort Csen-geri P. Aladár adta kellemesen.

A darabot voltaképpen a zenei számok frissítették és élénkítették: Gorodinskv-Schascha stílusos kompozíció. Az egyes számokat Brief Dávid tanította be. Stefanidesz karnagy dirigált, hatásosan. (sz.)

A NEMZETI LIGA A.) CSOPORTJÁNAK ÁLLÁSA

1. Ripensia	7	5	1	1	23	15	11
2. Crisana	8	5	1	2	21	16	11
3. Kinizsi	6	4	—	2	21	17	8
4. CFR	7	4	8	3	14	13	8
5. Gloria	7	3	2	2	15	15	8
6. Romania	5	3	1	1	8	5	7
7. Universitatea	6	3	—	3	9	8	6
8. Venus	6	3	—	3	14	15	6
9. NAC	6	2	1	3	7	8	5
10. Unirea Tricolor	7	1	2	4	16	18	4
11. Juventus	6	1	1	4	9	14	3
12. AMTE	7	—	1	6	9	22	1

Capitol Mozdó mai kezdettel mutatja be

NYOMORULTAK II-részt

amely még hatalmasabb, még esodálatosabb, mint az első rész.

Műsoron kívül

Sándor szerb király temetése

Ezt a szenzációs filmet a Fox operatőre készítette.

KÖZGAZDASÁG

A kisantant-államok jegybank-kormányzói a király előtt

Bucuresti-Bukarest, október 30. Jelezte az Uj Kelet, hogy a kisantant-államok jegy-bankkormányzói Bukarestben kongresszust tartanak. A három jegybankkormányzó tegnap össze is ült a jelzett értekezletre, melynek folyamán a három államot érintő legfontosabb problémákat beszélték meg.

A jegybankkormányzók ma reggel a petróleumvidékeket látogatták meg. Dében Szijánában ebédelték és délután a király előtt jelentek meg kihallgatáson. Este a nagyipar bankettjén vett részt Bukarestben a három jegybankkormányzó.

Február negyedikén tartják meg a kamarai választásokat — mondta dr. Dan Partenie az új iparkamarai elnök

A kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara adósságai fejében az új Iparkamara épületét átadja az Albina banknak

Cluj-Kolozsvár, okt. 30. (Az Uj Kelet tud.) A kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara élére, mint ismeretes a kereskedelem és iparügyi minisztérium, miután Leon volt elnök adminisztrer lett, dr. Dan Partenie ügyvédet, liberális párti képviselőt nevezte ki az interimár bizottság elnökévé.

Az új iparkamarai elnök ma nyilatkozott a kolozsvári sajtó munkatársainak a kamarai választásokról, az interimár bizottság programjáról és a többi kamarai kérdésekről.

— A választások — mondta a kamarai elnök — nálunk február negyedikére vannak kitűzve és valószínűleg ebben az időpontban tartják meg a többi kamaráknál is a választásokat. A választási dekrétumot a kormány már el is készítette és az erre vonatkozó utasításokat a hatóságok már meg is kapták.

Dan képviselő ismertette ezután a kamara

munkáját a legutolsó hónapokba és kijelentette, hogy ezt a munkát nem zavarták meg a vezetőségek folytonos változása, mert ha valamelyik vezetőség terve a gazdasági és politikai szempontoknak egyaránt megfelel, akkor ezt a következő vezetőség is magáévá teszi.

— A kamara pénzügyi helyzete azonban rendkívül nehéz. A kamara eddigi vezetői nem voltak képesek szép elgondolásait megvalósítani, miután nem rendelkeztek a megfelelő pénzügyi alap felett, ezek megvalósításához.

— A kamara legnagyobb nehézségét, ma is úgy, mint a múltban a 35 millió építkezési kölcsön képezi. Szó volt ugyan egyidőben arról, hogy a hitelező Albina bank a kölcsön ellenértékének fejében elfogadja az új Iparkamarai épületet és lemond az összes további követeléséről. Ebben az irányban folytatott tárgyalások azonban, amit a Ban-

Való a kolozs csak

Levizsgáztak

Dimit Uj Ke

Cluj-Kolozsvár,

hogy a belügy az 1924 óta kinevezett rendőr-tisztek, tumban előirt nem tettek eleget gyenek le az országok előtt. A krajcár felügyelőségek vizsgák után a kolozs vizsgák tartozó héta, kinevezett rendgáztatására került Kolozsvárra érkez rendőrfőtisztviselő mitrua belügyi állam Dunca vármegyei gármeester, Costes ügyelő, Pulca renan Buzea alpolgármester, prefektus és más varon.

Töb

A kolozsvári hét vármegyéből ortiszt és rendőrt hogy a Sergiu Dim által elnökölt bizo A vizsgázók, akik tisztviselő akadt Victor Pulca koloz diákokhoz illő igaz vizsgának, amelyre renc József uti in tartottak meg. De kezdetét az irásbe tartamára az inter szigoruan elzarták szigoruan afóított, vizsgáztatákon kiv son az épületbe. A rint a feladatok főleg a rendőri sz fogtak, de a vizsg örködtek azon, ne szárnak eszébe jus ez a felügyelet a s sággal és lelemény avagy a rendőreik kijátszani a fölöt letet, arról pillan delkezésünkre köze

Délután három gákra kerül a sor szerint általában tartják, hogy a vizdik, vagy végző es lesz a bukási arány hogy az egész vizs ság, mint sem tén ba a szóbanforgó és rendőrtisztvisel

Dimit

koze

Délután 6 órak gada a kolozsvár ket informált a v belügyminisztérium Hangsúlyozta, rium a tisztviselő nem a tisztviselők lenkezőleg, látván olyanok a rendőri eleget a törvény á leknek, lehetővé te látás, és legális l A tisztviselői kére tesz különbségeit

Legyűb n

“Iz Cluj, Str. Kabátok, koszt moderne

SPORT

Tizenötödik közgyűlését tartotta vasárnap a Haggibbor

Az egyes szakosztályok nagyszerű eredményekről számoltak be

Cluj-Kolozsvár, okt. 30. Kolozsvár népszerű zsidó sportegyesülete, a Haggibbor, jubileumi közgyűlést tartott — nem ünneplés, hanem a munka jegyében. Tizenötödik munkavébe lépett a Haggibbor és ez a tizenötödik év eredménye pregnánsan bontakozott ki a közgyűlés jelentéséből.

Dr. Erős Vilmos elnök román nyelven nyitotta meg a közgyűlést és üdvözölte a tagokat annak a reménynek adva kifejezést, hogy a jövő munkavébe éppen olyan lelkesedéssel és munkakedvvel állanak az egyesület mögött, mint az elmúlt esztendőben.

Deutsch Fülöp főtitkár tartotta meg ezután titkári jelentését a Haggibbor tizenötödik működéséről. Az egyesület több új szakosztályt gyarapított a múlt évben, amelyek feltűnően szép eredményekkel szerepeltek. Az autonómiával működő szakosztályok sportbeli teljesítménye az egyesületet az ország legnagyobb sikerű sportklubjai közé emelték. A tenisz, vívó és pingpong-szakosztályok országos viszonylatban az elsők között szerepelnek és a prágai Makkabiászon elért nagyon szép eredmények igazolják, hogy a Haggibbor nemzetközi kapcsolatban is meg tudta állni a helyét.

Boskovits Gyula főpénztárnok lemondása folytán ő számolt be az elmúlt költségvetési évről. A Haggibbor mássfél év alatt 200 ezer lejes költségvetéssel dolgozott és érte el eredményeit. Ismertette a főtitkár a Haggibbornak a Makkabi világszövetséggel való kapcsolatát és hogy a Haggibbor három szakosztályosa: a tenisz, vívó és pingpong szakosztályai révén képviseltetni fogja magát a telavivi Makkabiászon.

A főtitkári jelentés után sorra referáltak az egyes szakosztályok vezetői. A szakosztályok jelentései egészen kivételes eredményekről számoltak be, ugyanarra, hogy azokat az Uj Kelet következő számaiban részletesen fogjuk ismertetni. A szakosztályok jelentéséből kiderült, hogy a Haggibbor, 15 éves jubileumi évében olyan teljesítményeket mutat fel, amelyek méltán sorakoznak az erdélyi zsidó megújulási mozgalom teljesítménye mellett és bizonyítják, hogy a kolozsvári zsidó közönség érdemtelenséggel hanyagolja el ezt a nevelésben és költségvetésben dolgozó, nagyszerűen megszervezett intézményt.

A jelentések fölötti vitát dr. Fenichel József indította meg, aki elismeréssel adózott a Haggibbor vezetőségének, elsősorban dr. Erős Vilmos elnöknek az egyesület nagyszerű teljesítményeiért. Hangsúlyozta azonban, hogy a Haggibbor még nem találta meg a megfelelő kapcsolatot a zsidó tömegekhez: Kolozsvár zsidóságához az együttműködés útján vezetne el a Haggibbor útja. Az egyes szakosztályok decentralizációjának egyes hibáit ismertette, majd a Makkabi világszövetséggel való kapcsolatokról kimélyítésének szükségességét hangsúlyozta.

Barzilay István a cionista szervezethez és a chalucomozgalmhoz való közeledésben látja a tömegbázis megteremtésének lehetőségét. Ez a tömegbázis tudna a Haggibbornak is utánpótlást teremteni és a Haggibbor is így tudja a tömegsportot elérni. A Makkabi szövetséggel való kapcsolatban hiányszorosságokat lát, amelyeket feltétlenül orvosolni kell. A bukovinai és besszarábiai sportszervezetek nek a cionizmussal való eleven kapcsolatai ebből a szempontból követendő példát nyújtanak.

Sándor Samu a tömegek áldozatkésztségét nem tartja kielégítőnek, így van az, hogy a Haggibbor, mely többszáz zsidó fiatalat sportoltat, a minimális költségvetése ellenére is nehézségekkel küzd. Erőteljes Makkabiás akció beindítását tartaná szükségesnek, hogy az egyesület versenyzői résztvehessenek a Makkabiászon.

A felszólalásokra dr. Erős Vilmos, majd Deutsch Ferenc válaszol. Végül a leköszönő elnök helyét dr. Kepcs Imre foglalja el, aki a jelölőbizottság jelentése alapján a következő vezetőségi listát terjesztette a közgyűlés elé:

Tiszteletbeli elnökök: Dr. Fischer József, Neumann Géza.

Elnök: Dr. Erős Vilmos.

Főtitkárok: Dr. Hermann Dezső és dr. Hermann Lajos.

Főpénztárnok: Deutsch Fülöp.

Főjegyző: Rimóczy József mérnök. Jegyzők: Barzilay István, Erős László, Zádor Árpádné.

Gondnok: Kővári Sándor és Keszler Ignác.

Ellenőrök: Spiegel Ákos, Heller Ferenc, Schwimmer István.

Gazdák: Török József, Diamanstein Ernő.

A szakosztályok vezetői:

Futbalszakosztály: Elnök: Salamon Lajos, adminisztrátor Feuermann Mór, intéző Lebovics Zoltán, turavezető és pénztáros Keszler Ignác.

Teniszszakosztály: Elnök Radó Ernő, titkár Rosenberg György.

Vívószakosztály: Elnök: Zádor Árpád, titkár Klein Endre.

Pingpongszakosztály: Elnök Diamanstein Ernő.

Turisztika és sí: Sándor Samu.

Koroslyaszakosztály: Dr. Wertheimer Mendel és Czinczár Imre.

Box és torna: Elnök: Neufeld György.

Uzás: Elnök: Erős László.

Teke: Elnök: Ludwig Náthán, alenök Török József, titkár Mózes Mihály, pénztárnok Schenk József, alpénztárnok Baruch Rózi, ellenőr Rosenberg Soma.

Atlétika: Schwartz Endre.

A fentiekben kívül a város zsidó társadalmának minden rétegéből választott tiszteletbeli elnökséget a közgyűlés, valamint számos bizottságot is, melyeknek névsorát következő számunkban közöljük.

Az új vezetőség megválasztása után a közgyűlés lelkesen ünnepelte dr. Erős Vil-

most, a Haggibbor új elnökét, aki rövid székfoglalóban köszönte meg az újlag megnyilatkozó bizalmat.

Barna Győző világbajnok Kolozsváron

Mint már közöltük, városunk sportéletének kimagasló eseménye játszódik le a mai este folyamán. Barna Győző, az asztalitenisz világbajnoka, aki hosszú évek óta koronázatlan királya ennek a népszerű sportnak, látogat el hozzánk, hogy bemutassa tudását. Románia legjobb játékosával fogja Barna össze mérni erejét és bár győzelme minden számban kétségtelen, mégis bizunk abban, hogy versenyzőnk is meg fogják állni helyüket és bebizonyítják, hogy a romániai ping-pong sport már elérte az első klasszist. Barna vendégjátéka az unitárius kollégium tornatermében rendezendő bemutató mérkőzések keretében zajlik le. A Haggibbor, KKASE és KAC közös rendezésében megtartandó verseny este fél 9-kor veszi kezdetét. Jegyek az Aréna és Stadion sportüzetekben, valamint a Krebsz-féle bórüzetekben kaphatók egész napon át, valamint este a pénztárnál. A versenyen megígérte megjelenését a francia konzul is, tekintettel arra, hogy Barna Győző a francia Club de l'Opera tagja és az ő nevéhez fűződik a francia asztalitenisz-sport hihetetlen fejlődése. Barna ma délben érkezik Nagyváradról, ahol kedden este óriási siker mellett vendégszerepelt.

Az aradi Hakoah az UDR tornaünnepélyén. Aradi tudósítónk jelenti: Az aradi Hakoah hetven női- és hetven férfi-tornászával az ország legnagyobb tornaszárgárdájával rendelkezik. A Hakoah tornászok nem egyszer képviselték már a zsidó színeket különböző alkalmakkor és általános megállapítás szerinti elsőrangú teljesítményt nyújtottak. A resciai UDR, mely ugyancsak intenzív propagálóját a tornasportnak, szokásos évi tornaünnepélyére, melyet ezidén november 18-án rendez, az aradi Hakoahot is meghívta. Az aradi zsidó egyesület a meghívást elfogadta és az ünnepélyen teljes gárdájával vesz részt.

ca Nationala cluji vezérigazgatója közvetít, nem vezettek eredményre.

— Az Albina bank engedett ugyan már követeléseiből — folytatta az elnök — hogy a kamara nehézségein valamivel enyhíteni tudjon, a kamara is igyekszik ennek az igen súlyos kérdésnek a megoldására minden lehetőt elkövetni.

— A kamara reméli, hogy a bank hajlandó lesz ebben a megegyezési ajánlatba bele-menni, miután az új iparkamarai épület a jelenlegi rossz gazdasági viszonyok között is egymillió lej jövedelmet tud felmutatni évente.

Az interimár bizottság programjáról és a Kereskedelmi és Iparkamara fejlesztési tervéről Dan képviselő elmondta, hogy kolozsvári kamara helyzetéről fogva arra hivatott, hogy Erdély kisebb kamaráinak irányító központja legyen, nem pedig pusztán gazdasági iroda, amely munkája kérvények továbbításában és rendeletek közlésében merül ki.

— Ahhoz, hogy a kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara hivatásának magaslatára emelkedjék, az összes erdélyi kamarák összefogására van szükség, mert csak ez hozhatja meg a kívánt eredményt.

— Reméljük, — fejezte be ismertetését a kamarai elnök — nincs messze az az idő, amikor a kolozsvári kamara Erdély közgazdaságában elfoglalja azt a vezető helyet, amely a gazdasági élet természeténél fogva ezt az intézményt megilleti.

Anyasziv

Gordin magyarosított és zenésített drámája a Magyar Színházban

Jiddisben az Anyasziv neve: Mirele Efros. Témája az örökké aktuális anyai sziv, telive tragikummal és a szeretet borujával. Az a fájdalmas meleg és mélyeséges líra ömlik el ezen a drámán, ami a modern jiddis irodalmi és zenei megnyilatkozásokkal annyira élményesen jellegzetessé teszi. Szó van az anyáról, aki biztos szemmel ismeri fel fia szerelmében saját romlását. Jól látja, kinek az ivadéka a szeretett leány. Kicsinyes, moód, krajaeroskodó, származással henevész semmibizárik. Megakadályozná a partit, de fiának sóhaja és könnyei megindítják benne az anyaszívet, amely mindent kibír, amikor a gyermek boldogsága kerülhet kockára. Holott ez a boldogság szinleges csupán, a fiatal-ság mohósága, vagy pátosza. De az anya nem bölcselkedik és bármennyire energikus is a természet, amikor a konfliktus harca éleződik, az energiák alumaradnak és az anyasziv győzedelmeskedik.

Gordin drámái, közöttük az Isten, Ember, Ördög Amerikában és Lengyelországban a háboru előtti évek legdivatosabb szindarabjai voltak. Mirele Efros volt közöttük a legvonzóbb, a jiddis társulatok közül Lydia Potokaya Erdélyben is eljátszotta a címszerepet évekként ez előtt nagyon meghatón.

Ezúttal Mirele Efros-t Benes Ilona játssza nemes tartással, a keserűség nobilis önmegtartóztatásával. A drámai erőt Kovács György már az első felvonás elején rohammal vitte be a darabba, igazán megrázó természetességgel. A fiatal művészek legsikeresebb és leghatásosabb szerepe volt ez. Mellette Donye szerepében Rajnai Sándor játszott találó karakterizálással. Zalment, az intező szerepét Tóth Elekre osztották, aki nagy tehetséggel oldotta meg minden teladatát. A régi jó cseléd, Machle szerepét Hegyi Lili játszotta kitünően. A Nochem hazaspár ábrázolását Bereng Béla és Czoppán Flóri találó, jó játékban élvezték. Fényes Alice kisfiúja kedves volt. Leát, az alkalmazkodó, az angyalból bestiviá változó némbert Harmath Jolán játszotta átérzéssel, szinte tökéletesen. Ditrói Béla és Tompa Sándor csak kisebb szerepeket kapott, de mindkettőn kimagaslottak. A kántort Csengeri P. Aladár adta kellemesen.

A darabot voltaképpen a zenei számok frissítették, és élenkítették: Gorodinsky-Schacha stílusos kompozíciói. Az egyes számokat Brief Dávid tanította be. Stefanidesz karnagy dirigált, hatásosan. (sz.)

A NEMZETI LIGA A.) CSOPORTJANAK ALLÁSA

1. Ripensia	7	5	1	1	23	15	11
2. Crisana	8	5	1	2	21	16	11
3. Kinizsi	6	4	—	2	21	17	8
4. CFR	7	4	8	3	14	13	8
5. Gloria	7	3	2	2	15	15	8
6. Romania	5	3	1	1	8	5	7
7. Universitatea	6	3	—	3	9	8	6
8. Venus	6	3	—	3	14	15	6
9. NAC	6	2	1	3	7	8	5
10. Unirea Tricolor	7	1	2	4	16	18	4
11. Juventus	6	1	1	4	9	14	3
12. AMTE	7	—	1	6	9	22	1

Capitol Mozdó mai kezdettel mutatja be

NYOMORULTAK II-részt

amely még hatalmasabb, még esodántosabb, mint az első rész.

Műsoron kívül

Sándor szerb király temetése

Ezt a szenzációs filmet a Fox operatőre készítette.

KÖZGAZDASÁG

A kisantant-államok jegybank-kormányzói a király előtt

Bucuresti-Bukarest, október 30. Jelezte az Uj Kelet, hogy a kisantant-államok jegybankkormányzói Bukarestben kongresszust tartanak. A három jegybankkormányzó tegnap-este is ült a jelzett értekezletre, melynek folyamán a három államot érintő legfontosabb problémákat beszélték meg.

A jegybankkormányzók ma reggel a petróleumvidékeket látogatták meg. Délben Szi-najában ebédeltek és délután a király előtt jelentek meg kihallgatáson. Este a nagyipar bank-ttjén vett részt Bukarestben a három jegybankkormányzó.

Február negyedikén tartják meg a kamarai választásokat — mondta dr. Dan Partenie az új iparkamarai elnök

A kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara adósságai fejében az új Iparkamara épületét átadja az Albina banknak

Cluj-Kolozsvár, okt. 30. (Az Uj Kelet tud.) A kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara élére, mint ismeretes a kereskedelem és iparügyi minisztérium, miután Leon volt elnök alminiszter lett, dr. Dan Partenie ügyvédet, liberális párti képviselőt nevezte ki az interimár bizottság elnökévé.

Az új iparkamarai elnök ma nyilatkozott a kolozsvári sajtó munkatársainak a kamarai választásokról, az interimár bizottság programjáról és a többi kamarai kérdésekről.

— A választások — mondta a kamarai elnök — nálunk február negyedikére vannak kitűzve és valószínűleg ebben az időpontban tartják meg a többi kamaráknál is a választásokat. A választási dekrétumot a kormány már el is készítette és az erre vonatkozó utasításokat a hatóságok már meg is kapták.

Dan képviselő ismertette ezután a kamara

munkáját a legutolsó hónapokba és kijelentette, hogy ezt a munkát nem zavarták meg a vezetőségek folytonos változása, mert ha valamelyik vezetőség terve a gazdasági és politikai szempontoknak egyaránt megfelel, akkor ezt a következők vezetőség is magáévá teszi.

— A kamara pénzügyi helyzete azonban rendkívül nehéz. A kamara eddigi vezetőségei nem voltak képesek szép elgondolásait megvalósítani, miután nem rendelkeztek a megfelelő pénzügyi alap felett, ezek megvalósításához.

— A kamara legnagyobb nehézségét, ma is úgy, mint a múltban a 35 milliós építkezési kölcsön képezi. Szó volt ugyan egy időben arról, hogy a hitelező Albina bank a kölcsön ellenértékének fejében elfogadja az új Iparkamarai épületet és lemond az összes további követeléseiről. Ebben az irányban folytatott tárgyalások azonban, amit a Ban-

Vala a kolozs csak

Levizsgáztak

Dimit Uj Ke

Cluj-Kolozsvár, hogy a belügy és rendőrtisztek, tumban előirt nem tettek eleget gyenek le az erreságok előtt. A kraórfelügyelőségek vizsgák után a kolozséhé tartozó héóta, kinevezett regáztatására került Kolozsvára érkez rendőrfőtisztviselő mitrua belügyi állé Dunca vármegyey gármester, Costes ügyelő, Pulca renan Buzea alpolgáran prefektus és másóvaron.

Több a b... A kolozsvári fehért vármegyéből rőrtiszt és rendőrtiszt, hogy a Sergiu Dimit által elnökölt bizótisztségű alakdt és Victor Pulca kolozdiákokhoz illő izgat vizsgának, amelyet renc József uti intartottak meg. Délkezdét az írásbel tartamára az inter szigoruan elzárták, szigoruan afőlött, vizsgáztatókon kivson az épületbe. Arint a feladatok ífőleg a rendőri szajoztak, de a vizsgórködték azon, nélszárnk eszébe jus ez a felügyelet a ssággal és leleményavagy a rendőreimkijátszani a főlőtt letet, arról pillanattelkezésünkre közel

Délután három gákra kerül a sor. szerint általában st tartják, hogy a vizdik, vagy végső esólesz a bukási arány, hogy az egész vizsság, mint sem tényba a szóbanforgó és rendőrtisztviselő

Dimit kozo... Délután 6 órakor gáda a kolozsvári ket informált a vizbelügyminisztérium Hangsúlyozta, ho rium a tisztviselő nem a tisztviselők e lenkezőleg, látván, olyanok a rendőri ált eleget a törvény ált leknek, lehetővé tett látás, és legális he A tisztviselői kérdé tesz különbséget er

Legjobb női "Izs Cluj, Str. Me Kabátok, kosztúk, modernebb

Valamennyien átmentek a kolozsvári rendőrvizsgán, csak egy vizsgázó bukott el

Levizgáztak Dimitriu belügyi államtitkár előtt a kolozsvári rendőrfelügyelőséghez tartozó rendőrtisztviselők

Dimitriu államtitkár nyilatkozik az Uj Keletnek a vizsgák eredményéről

Cluj-Kolozsvár, október 30. Ismeretes, hogy a belügyminisztérium elrendelte, az 1924 óta kinevezett rendőrtisztviselők és rendőrtisztek, akik a tisztviselői statumban előírt vizsgakötelezettségeiknek nem tettek eleget, képesítési vizsgát tegyenek le az erre a célra delegált bizottságok előtt. A krajovai és temesvári rendőrfelügyelőségek területén lefolytatott vizsgák után a kolozsvári rendőrfelügyelőséghez tartozó hét erdélyi megye 1924. óta kinevezett rendőrtisztviselőinek levisz gátatására került sor. E célból ma reggel Kolozsvárra érkezett több magasrangú rendőrfőtisztviselő kíséretében Sergiu Dimitriu belügyi államtitkár. A vendéget dr. Dunca vármegyei prefektus, Dregan polgármester, Costescu rendőrségi vezérfelügyelő, Pulca rendőrkezes, dr. Octavian Bucsa alpolgármester, dr. Simu subprefektus és mások fogadták a pályaudvaron.

Több, mint száz rendőrtiszt a bizottság előtt

A kolozsvári felügyelőséghez tartozó hét vármegyéből mintegy 120-140 rendőrtiszt és rendőrtisztviselő gyűlt össze, hogy a Sergiu Dimitriu belügyi államtitkár által elnökölt bizottság előtt levizsgálják. A vizsgázók, akik között nem egy őszhajú tisztviselő akad és akik között szerepelt Victor Pulca kolozsvári rendőrkezes is, diákokhoz illő izgalommal indultak meg a vizsgának, amelyet a Baritiu liceum Ferenc József uti internátusának termeiben tartottak meg. Dél előtt 10 órakor vette kezdetét az írásbeli vizsga. A vizsga időtartamára az internátusba való bejáratot szigorúan elzárták. Két rendőr őrködött szigorúan afölött, hogy a vizsgázókon és vizsgáztatókon kívül senki be ne juthasson az épületbe. A kiszivárgott hírek szerint a feladatok igen könnyűek voltak, főleg a rendőri szakkérdések területén mozogtak, de a vizsgáztatók végső szigorral őrködtek azon, nehogy valamelyik komiszárnak eszébe jusson „puskázni”. Hogy ez a felügyelet a szokásos rendőri alapos sággal és leleményességgel ment-e végbe, avagy a rendőreink ezuttal sikerült-e kijátszani a fölöttük gyakorolt felügyelet, arról pillanatnyilag nem állnak rendelkezésünkre közelebbi információk.

A szóbeli vizsgák Délután három órakor a szóbeli vizsgákra kerül a sor. Az írásbeli vizsga hírszerint általában sikerült. Valószínűnek tartják, hogy a vizsgázókat mind átengedik, vagy végső esetben is csak elenyésző lesz a bukási arány s általában azt hiszik, hogy az egész vizsga inkább egy forma ság, mint sem ténylegesen komoly erőpróba a szóbanforgó kipróbált rendőrtisztek és rendőrtisztviselők számára.

Dimitriu államtitkár nyilatkozata a vizsgákról

Délután 6 órakor Sergiu Dimitriu fogadta a kolozsvári sajtó képviselőit, akiket informált a vizsgák lefolyásáról és a belügyminisztérium intencióiról.

Hangsúlyozta, hogy a belügyminisztérium a tisztviselői vizsgák elrendelésével nem a tisztviselők ellen járt el, hanem ellenkezőleg, látván, hogy sokan vannak olyanok a rendőri karban, kik nem tettek eleget a törvény által előírt vizsgafeltételeknek, lehetővé tette számukra ennek pótlását, és legális helyzetük megerősítését. A tisztviselői kérdésben a kormány nem tesz különbséget erdélyi, bukovinai vagy

regáti elemek között, mint ahogy egyesek állítják. A belügyminisztériumban, hol eddig nem voltak vezetőhelyen csatolt területekről származó tisztviselők, ma három vezetőtisztviselő tölt be elsőrendű funkciót. A tisztviselői elbocsátásokról szóló verziók is hamisak. Azoknak a rendőrszervezeteknek és chestoroknak a helyét, kiket felfüggesztettek, nem töltötte be a kormány és elbocsátásuk is azért történt, mert nem akartak vizsgára jelentkezni.

A kolozsvári rendőrvizsgáról szólva Dimitriu elmondotta, hogy a vizsgák eredményeivel a legteljesebb mértékben meg van elégedve. Erdély különböző helységeiből 125 rendőrtisztviselő jelentkezett vizsgára és 124 ment át. Mindössze 1 rendőr bukott el, akinek egyéb defektusai is vannak.

Súlyosan elítélték a marosvásárhelyi adópanama vádlottait

Targu-Mures-Marosvásárhely, október 30. Ma hirdetett zsúfolt tárgyalóteremben ítéletet a marosvásárhelyi törvényszék az évekre visszanyúló bonyolult adócsalási bűnperben. A per vádlottai, amint az a főtárgyaláson kiderült, a szó szoros értelmében kettős könyvelést vezettek, a bevételek csak egy részét könyvelték el, a többit pedig zsebre tették és így mintegy 400.000 lejrel károsították meg az államkincstárt.

A ma kihirdetett verdikt: Szántó Eleket többrendbeli okirathamisításért másfél évi börtönrre ítélte, amelyből 8 hónapot és 14 na-

Megálljon!

Önnek tudnia kell, hogy őszi és téli divat zükségletét

hol szerzi be olcsóbban.
hol legnagyobb a választék.
hol szolgálják ki legjobban.
Erről könnyen meggyőződhetik!

Szabó Jenő R.T.
divalnagyruházában

Női kabát és ruhaszövet ujdonságok, celophán szövetek, bouclé-elymek, divat taftok, délutáni és téli ruhákra.

Általános elkeseredés a diákság körében a magas egyetemi taxák és díjak miatt

Bucuresti-Bukarest, október 29. Az iskolai év kezdetével egyidejűleg a bukaresti lapok hasábjain egyre sűrűbben bukkannak fel az egyetemi diákság panaszai. Az új iskolai év fokozott költségek és kiadások elé állítják az egyetemi hallgatókat, akiknek teljesítő képessége aligha javult az elmúlt esztendővel szemben. A szokásos őszi diákmegmozdulások és nyugtalanságok mögött pillanatnyilag nem a hivatásos bujtogatók állnak, hanem a diákság tényleges nyomasztó anyagi gondjai, tehát egészen konkrét valóságok.

Erről a kérdéstről beszélgetünk a bukaresti diákok egyik vezetőjével.

— Az történt velünk, — mondja — hogy míg az egyik oldalon különböző törlünk rendszerint távol álló jelszavakért küldtek bennünket harcba, a másik oldalon felőrödött az ellenálló képességünk. Nekem például nincs rendes lakásom. A földön alszom. Hiányos étkezésem csak a hazai csomagok egészítik ki néha. A nehéz egyetemi taxákat és díjakat nem bírjuk tovább. Soha még olyan elkeseredettség nem uralkodott a diákság körében, mint ezidén. A tisztviselői fizetéseket le szállították 15-25 százalékkal, az adókat felemelték 10-20 százalékkal, ezzel szemben az egyetemi illetékeket 50 százalékkal emelték fel. Ötszáz lej beiratkozási díj, ötszáz lej egyetemi építkezési alap, ezer-ötszáz lej tandíj. Csak a milliomosok gyermekei bírják el ezt. A szülők jövedelme napról-napra eszikken, ezzel szemben a kiadások szaporodnak. Vizsgadíj minden tárgynál 100 lej, könyvtár 200 lej, laboratórium 900 lej. Egyetemi bélyegek különböző bélyegekre, látogatási díj, és még nem tudom hányféle díj és taxa. Ezenfelül élni is kell. Könyveket kell venni, fűteni, világítani.

Ugyátszik ezzel akarják a diákok számának növekedését korlátozni, ahelyett, hogy ilyesmit egyéni képességektől, a felvételi vizsgák kimenetelétől tennének függővé. S csakugyan ez a cél ilyen körülmények között könnyen elérhető lesz, mi szegény diákok nemigen fogjuk ezt sokáig bírni.

A Mizrahi felkéri mindazokat, akik még részvenni óhajtanak a hirdetett angolnyelvi háromnapos kurzuson, hogy csak most szerdán este 8-9-ig lehet utójára beiratkozni Str. General Berthelot 8. szám alatt. Az esti tanfolyam, amelyen záróra után minden kereskedő és iparos is résztvehet, november elsején, azaz csütörtökön este 8 órakor kezdődik meg.

REGAL nagykávéház és bár

NOVEMBER HAVI SZENZÁCIÓS UJ MŰSORA:

1. Bécsi, öt személyből álló művészecsoport: Monti-ballett fantasztikus táncszámokkal.
 2. Trio Styvens, a bukaresti Maxim-mulatóból, szenzációs akrobatatáncmutatványokkal.
 3. Mancsi művésznő. Közkedvelt dívoz legujabb tangó és egyéb előadásokkal.
 4. A többi szerződötett művészek változatos műsorral.
- A művészesen átalakított és berendezett nagy hártéremben világvárosi, atulról világított tükörparkett. amon Kálmán legujabb jazz- és cigányzenekarával.
- Előadás után tánc reggelig.

Falusi gazdák 40 tagu delegációja a vármegyei revíziós bizottság előtt

Nem akarták ügyvédre bízni a mérai parasztságok fellebbezésüket, hanem testületileg jöttek be a vármegyei tárgyalásukra

Cluj-Kolozsvár, október 30. Ma délelőtt foglalkozott a vármegyei revíziós bizottság a prefektúrán megtartott ülésén a mérai parasztságok fellebbezésével, akik panaszt nyújtottak be a prefektúrára primáriájuk határozata ellen, amely szerint földterületeik egyharmadát minden évben paragon kell hagyniok, hogy a föld pi enjen és ne veszítse el természetes zsirosságát.

A mérai parasztságok azt sérelmezték: ebben a rendeletben, hogy egyes gazdák, akik disznókkal, kecskével, vagy más állatokkal rendelkeztek, a paragon heverő földeken legeltetik állataikat és az állatok gyakran a fölzántott területekben is igen nagy károkat okoztak. Ezért a parasztság engedélyt kértek hogy ezeket a területeket lóherével, vagy lucernával vethessék be, amit azonban a primária elutasított, úgy, hogy az ügy fellebbezés folytán a vármegyei revíziós bizottsághoz került.

A revíziós bizottság ma reggeli gyűlé-

sére aztán a három beidézett gazda helyett, mintegy negyven falusi gazda jelent meg, akik kijelentették, hogy ők maguk akarják végighallani a bizottság tárgyalását és ők nem bízák meg semmi ügyvédet, vagy delegációt érdekeik képviselésével.

A bizottság aztán kénytelen volt az összes parasztságok véleményét meghallgatni, akik egyöntetűen kijelentették, hogy nem hajlandók elfogadni a primária határozatát és kéri a földrendelet azonnali hatállyal való megsemmisítését.

A revíziós bizottság miután meghallgatta egy a parasztságok véleményét, mint a mérai primária jelentését, úgy döntött, hogy a gazdák sérelmezése teljesen jogos, úgy, hogy megsemmisítette a primária határozatát és megengedte, hogy a jövőben a pihentetett területeket lóherével és lucernával lehessen bevetni és más gazdák állatai ne legelhessenek a parasztságok földjein.

Legújabb női divatszalon

"Izsák,"

Cluj, Str. Memorandum 6.
Kabátok, kosztümök, ruhák legmodernebb készítése.

SPORTJANAK

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	2	21	16	11							
		2	21	17	8						
8	3	14	13	8							
2	2	15	15	8							
1	1	8	5	7							
		3	9	8	6						
		3	14	15	6						
		3	7	8	5						
2	4	16	18	4							
1	4	9	14	3							
1	6	9	22	1							

HIREK

— Havazik a buzáui hegyekben. Nehoiból jelentik: A buzáui hegyekben havazik és így a hőmérséklet az egész vidéken jelentősen csökkent.

— Duca gyilkosai visszavonták fellebbezésüket. Bukarestből jelentik: Caranica, Constantinescu és Balmache, Duca gyilkosai, a senmitörvények betervezését intéztek azzal a kéréssel, hogy visszavonják semmisségi panaszaikat és azonnal meg akarják kezdeni büntetésük kifizetését. Tudvalevő, hogy mindhárom életfogytiglani kényszermunkára vannak elítélve.

— Kisenevben letartóztattak egy hirhedt leánykereskedőt. Kisenevből jelentik: A rendőrség letartóztattott a Metropol szállóban egy Marcu Leibovici nevű moreni származású leánykereskedőt. A szállodai lakásán 4 fiatal-korú lányt találtak, akiket keletre akart elszállítani. Leibovici három hónapja tartózkodik Kisenevben és áldozatainak egy része Csernovichban tartózkodik. Nagyarányu nyomozás indult meg büntetésük kiderítésére.

— Szent a béke Dinu Bratianu és Tatarescu között. Bukarestből jelentik: Dinu Bratianu tegnap este a minisztertanács után hosszabb megbeszélést folytatott Tatarescu miniszterelnökkel. Beavatottak értesülése szerint a beszélgetés kiváló atmoszférában folyt le és a két politikus megegyezett minden vitatott kérdésben. Bratianu Dinu teljes mértékben támogatja a liberális kormányt és ez annyit jelent, hogy az egész liberális párt fejelemeztetten követi Tatarescut. Mászóval a béke a két pártvezér között helyreállt.

— Mihalache a jövő hét végén érkezik haza. Bukarestből jelentik: Mihalache a jövő hét végén érkezik vissza az országba. Madgearu szintén külföldön tartózkodik és lehetséges, hogy együtt érkezik vissza pártelnökével.

— Aki friss és egészséges akar lenni és el akarja kerülni, hogy kemény legyen a széke, emésztése meg legyen zavarva, folyton fájjon a feje és bőre tele legyen mindenféle pattanással, az igyék hetenként egyszer-kétszer reggelizés előtt egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet.

— Az angol nagyipar Mandzsuriában. Londonból jelentik: Az angliai nagyipar dele gációja utban van a Távolkeletre! vissza Anglia felé. A Mandzsuriával kötött üzleteket angol pénzüzetek fogják finanszírozni. A hitelszerződéseket közelebbről Londonban aláírják.

— Családjának valamelyik tagja beteg? Minden figyelmét arra kellene összpontosítania, hogy minél előbb meggyógyítsa... és hogy a többi családtagokat a fertőzéstől megóvja. A tudomány kitűnő, erős, de amellet a szövetekre teljesen ártalmatlan fertőtlenítőszerrel ajándékozott meg bennünket: Friss szuperoxyddal. Ragaszkodjék hozzá, hogy az egész család reggel és este azzal gargarizáljon. Hyperollal friss szuperoxyddal lesz.

— Folyik a szakszervezeti tanács konferenciája Bukarestben. Bukarestből jelentik: A szakszervezeti konferenciát tegnap folytatták a Cib-teremben. Mirescu volt képviselő olvasta fel az 1931—33. évekről szóló jelentést, majd Gherman a munkásbiztosítás problémájáról tartott előadást. A kongresszust ma folytatják.

— Antonescu igazságügyminiszter törvényjavaslatot készít a miniszteri felelősség megállapításáról. Bukarestből jelentik: Antonescu igazságügyminiszter törvényjavaslatot dolgozik a miniszteri felelősség megállapításáról. A törvény erre vonatkozó házait kívánja pótolni a miniszter és gondoskodni akar a hivatalukkal visszaelő miniszterek gyors felelősségre vonásáról.

— Amerika elutasítja Japán tengerészeti követeléseit. Londonból jelentik: Roosevelt utasításai megérkeztek az amerikai tengerészeti delegáció számára. Eszerint Japán tengerészeti követeléseit elutasítja az amerikai kormány.

— Talmud-tóra esti tanfolyamok a Szinaj rendezésében. November 4-től kezdve csoportos tanfolyamok veszik kezdetét szakavatott erők vezetésével a Szinaj rendezésében. A tanfolyamok célja: a vallásos érzet és zsidó öntudat kifejlesztése. Az előadások hetenként ötször napi két órában lesznek megtartva, amidőn a heti szidra és kommentárok ismertetésén kívül még a zsidó nép ó és új történelme, valamint zsidó irodalom, midras, ágada stb. tárgyak is előadásra kerülnek. Jelentkezések naponta délután 2—5 az orthodox zsidó iskolában (str. Gen. Berthelot) eszközölhetnek, amire a helyi — mindkét nembeli ifjúsági csoportok figyelmét különösen felhívjuk.

Mindenki az ÁLLAMI OSZTÁLYSORSJÁTÉK UJ HUZÁSI TERVÉRŐL beszél!

A sorsjegyek már kaphatók. Vegye meg már ma szerencsesorsjegyét. A sorsjegyárus meg fogja Önnek magyarázni, hogy egy egész sorsjegy lehetőséget teszi, hogy egy osztályban

5 számmal,

az egész sorsjátékban pedig

17 számmal nyerhessen

Mindazon hallatlan előnyök dacára, amelyeket az új sorsjáték nyújt, az egész sorsjegy ára egy osztályra 800 lei, az összes osztályokra pedig 3200 lei az eddigi 5000 lei helyett.

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

500 huzás naponta minden hónap 15-én

ELSŐ HUZÁS NOVEMBER 15-én

Az osztálysorsjáték új terve szerint szenzációk a nyelési lehetőségek!

Szerencsés sorsjegyeket egész Erdély területén a

BANCA ILIESCU S. A. CLUJ árusítja

Főelárusítóhely

Economia S. A. Cluj, Piața Unirii 23.

Erdélyrészi főelárusító REVÉSZ ERNŐ Tg. Mures

Messzemenő diszkréció. Postai szétküldés.

— Tatarescu a francia és a jugoszláv követekkel tárgyal. Bukarestből jelentik: Tatarescu tegnap fogadta D'Ormesson francia és Ciolak Antics jugoszláv követeket, akikkel napirenden levő kérdésekről tárgyal.

— Ertekezlet a belügyminiszteriumban az ország közbiztonsági problémáiról. Bukarestből jelentik: Ma délelőtt a belügyminiszteriumban értekezlet tartanak Titeanu Eugen elnökletével, amely az ország közbiztonsági problémáival fog foglalkozni.

— Vesélytelen a léghajóközlekedés az óceán fölött. Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök teán látta vendégül dr Eckenert s vele hosszabb eszmecsere folytatott az óceáni léghajózás problémáiról. Eckener az elnöknek huszoldalas memorandumot adott át, amelyben kifejti, hogy a léghajóközlekedés az óceán felett veszélytelen és gazdaságilag nagy előnyökkel jár.

— Franciaország fegyverkezése. Londonból jelentik: A Daily Express szerint a francia kormány újra mérlegeli a katonai szolgálati idő felemelésének lehetőségét. Párizsi jelentés szerint Pétain marsall közölte a pénzügyi bizottsággal, hogy póthiteleket akar kérni a hadsereg felszerelésére. Hír szerint 800 millió frankról van szó.

— 25 óra alatt repülte át a Csendes-óceán. Londonból jelentik: Kingsford Smidt óceánrepülő, az ausztráliai Brisbane-ből újabb Csendes óceáni utra indult s megérkezett a hawaii Honoluluba. A pilóta utján heves viharokkal küzdött meg. A 2749 mérföldes utat Kingsford Smidt 25 óra alatt tette meg.

— Újabb filmtalálom Németországban. Berlinből jelentik: A filmcenzura nem engedti előadásra a birodalom területén azokat az Ausztriában készült filmeket, amelyeken Németországban kívándorolt filmszínészek szerepelnek.

— Jeanette Macdonald világhírű énekesnő legújabb sikere. Rég nem látott, bájos film bemutatója volt e napokban a SELECT-mozgóban. Címe a MACSKA és az EGER. Hamisítatlan, kis francia történet, bár Amerikában készült, felveszi a versenyt bármelyik francia vígjátékkal. Rendezője a világhírű Richard Boleslawsky, kinek filmjeiben már annyit gyönyörködtünk. Szellemes, ötlettel sziporkázó vígjáték ez, melynek nagyszerűségét emeli még a főszereplők csodaszép játéka. Jeanette Macdonald nagyszerű primadonna, kit mindenki ismer a Királynő férje és más filmekből, szépsége és káprázatos eleganciája mellett ragyogóan énekel. Kezdetül fogva mindvégig középpontja a darabnak. Partnere Ramon Novarro, a románcok fejedelme. Egy fiatal komponista operett komponál, melynek címe a Macska és az eger. A film meséje az operett színrekerülésének bonyodalmaival foglalkozik. A primadonnát kidobják, a zenekar sztrájkol, a pótprimadonna pedig olyan öreg, hogy miatta át kell irni anyaszerepébe a szerepet. Végén persze minden rendbe jön. A szerző vállalja a tenorista szerepet, megsértett szerele a chanssonette beugrik primadonnának. Ritkán látni ilyen mulatságos, szellemes vígjátékot. Megtekintését ajánljuk mindenkinek. Mai kezdettől fut a Select-mozgóban.

— „Le Hitlerrel“ Dublinból jelentik: Kühlmannak, az új német követnek az ir szabad államba való érkezését többen „Le Hitlerrel“ kiáltással megzavarták, amikor Kühlmann az elnöki palotába hajtott. A kommunisták tüntettek Hitler ellen, követelve Thaeimann szabadlábrahelyezését.

— Tilos a számi király lemondásáról írni. Londonból jelentik: A Reuter távirati iroda jelentése szerint a számi kormány megtiltotta a lapoknak, hogy a király lemondásának ügyével foglalkozzanak. Tokióban érkezett jelentések szerint Szjámban nyugalom van, nincs sem forradalmi megmozdulás, sem zendülés.

— Elhízott egyéneknek a már régóta szívesen alkalmazott természetes Ferenc József keserűvizkura a bélműködést erőteljesen előmozdítja, az anyagcserét tetemesen élénkíti, a zsírmennyiséget megfelelően lecsökkenti és a testet könnyedé teszi.

— Kórházi szombat november 10. Egyre nagyobb arányokban bontakozik ki a kolozsvári Zsidó Kórházegyesület által rendezendő kórházi szombat, mely az előjelek szerint fényes anyagi és erkölcsi sikert fog jelenteni a kórházügynök és így a kórházat az eddigieknél is nagyobb méretű jótékonyra képesíti. Ha az erdélyi zsidóság jelenlegi nehéz anyagi helyzetében a kórházat egyre nagyobb mértékben igénybe veszi, úgy a kórház ezzel szemben elvárhatja az erdélyi zsidóságtól, hogy erre az eszközöket tőle meg is kápjja és mi reméljük is, hogy ezáltal mindenki kivétel nélkül ott lesz, ahol nemcsak természetlen kritikát, hanem áldáshozó jótékonyt kell gyakorolni a Tóra előtt.

— Házasság. Levendel Annus Sätmar és Rosenbergs Vilmos Alba-Iulia f. hó 21-én Bucurestiben házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Solymosán Magda és Herskovits Augustza zongorahangversenye az Ujságíróklubban. Csütörtökön este Solymosán Magda, a Magyar Színház kitűnő primadonnája lép fel az Ujságíróklubban. Ugyanekkor lép fel Herskovits Augustza, a tehetséges fiatal zongoraművész, aki több koncertjével kelte komoly feltűnést pesti hangversenytermekben és a rádióstudióban, önálló zongorai estélyt ad.

— Másfélévi börtönrre ítélt sikkasztó brassói adótszítviselő. Brassói tudósítónk jelenti: A brassói törvényszék Seid-Baulescu-tanácsa elé sikkasztás vádjával került Jon Spuderea, a brassói 2. számú adóhivatal tisztviselője. Az a vád ellene, hogy a neki készpénzzel kifizetett adóösszegeket adóbnál fizette be a pénztárhoz, míg a különbözőből megmaradt pénz saját céjaira használta fel. Megállapítást nyert, hogy az adóbnál való fizetéshez szükséges deklarációt ő készítette s a felek neveit aláhamisította. Ilyenformán az államot 160.000 lejelle károsította meg. A törvényszék rövid tanácskozás után a sikkasztó adótszítviselőt másfélévi börtönrre ítélte. Az ítélet ellen az ügyész sulyosbításért fellebbezett. A vádlott védője a fellebbezés miatt kérte védenca szabadlábrahelyezését, a törvényszék azonban annak dacára, hogy a vádlott ingó és ingatlan vagyon felett rendelkezik — a fogvatartás mellett döntött.

— Rövid hírek mindennél. Newyorki jelentés szerint a Panamerican Airway hat óriásrepülőgépet épített a Csendes óceán feletti légi posta- és utasforgalom céljaira. A forgalom rövidesen megindul. — A német rendőrség Hundsdoerfer volt német tiszt birtokán 150 kg. dinamitot fedezett fel. Hundsdoerfert letartóztatták. — A magyar-csehslavák megállapodás érvényét a tárgyaló delegációk megegyezése révén az év végéig meghosszabbították. A kereskedelmi tárgyalások tovább folynak. — Kedden tartják Németországban a nemzeti takarékosági napot. — Tokióban véget ért a 15-ik nemzetközi Vörös Kereszt kongresszus ülése. A legközelebbi nemzetközi kongresszus négy év múlva Madridban lesz. — Megkezdették a római Augusteum, a kétezer év előtti Róma legnagyobb előadótermének lebontását. Az újjáalakított hangversenytermet 1937-ben fogják felavatni. — Az angol szigetország felé észak felől újabb hideg sarki levegőtömegek nyomulnak. A hőmérséklet mindenütt erősen alászállott. — Október 31-én beszüntetik a Praga—Brünn—Pozsony—Kassa—Ungvár légi közlekedést.

Művirág és disztollüzem

Szállítók kereskedőknek, viszont-eladóknek divatos kalaptollkészletet, estélyi és ruhavirágokat. Elvállalom selyemkendők és méteres anyagok bemintázását (baticolást).

„HELICON“

művirág, disztoll és iparművészeti szalon ORADEA, Str. Rimanóczy 4.

